

Årsrapport 2016 från Tåkerns Fältstation

www.takern.se

Föreningen Tåkerns Fältstation är en sammanslutning av fauna- och floraintresserade personer och har till ändamål att främja intresset för biologiska studier samt att verksamt delta i arbetet för naturskydd. Verksamheten stöds ekonomiskt av Tåkernfonden.

Styrelsen

Ordförande:	Bengt Andersson Åkerstigen 6 599 32 ÖDESHÖG	070-49 06 09 lago.andersson@telia.com
Vice ordf:	Tommy Tyrberg Kimstadvägen 37 610 20 KIMSTAD	tel 011-532 30 tommy.tyrberg@gmail.com
Sekreterare:	Lars Gezelius S. Krångevägen 16 585 99 LINKÖPING	070-325 12 88 lars.gezelius@lansstyrelsen.se
Kassör:	Jan Henriksson Bondegatan 15 A 595 52 MJÖLBY	0142-138 63 janne.bittan@bredband.net

Ledamöter:

Ellen Hultman Stora Broby 1 599 93 ÖDESHÖG 070-942 39 03 ellenhultman@yahoo.se	Konny Hörberg Vretgatan 11 573 61 SOMMEN 070-545 40 98 konnyh@hotmail.se	Christer Elderud Älsjö Smedja 596 91 Skänninge 0702-443 07 03 christer@elderud.se	Adam Bergner Djurgårdsgatan 89 582 29 LINKÖPING 073-926 00 57 adam.bergner@gmail.com

Suppleanter:

Peter Berglin Fortunagatan 33 553 23 JÖNKÖPING 0723-50 90 90 peterberglin@comhem.se	Malin Granlund Bäckfors 135 592 94 VADSTENA 070-820 29 27 malin.granlund@lansstyrelsen.se	Kim Arrio Navestadgatan 4U 603 67 NORRKÖPING 070-145 66 07 swespy_kim@hotmail.com	Bo Håkansson Karpstigen 2 587 91 TRANÅS 070-365 42 24 bo.thomas.hakansson@telia.com

Föreningsadress: Tåkerns Fältstation, Box 204, 595 22 MJÖLBY

Fältstation: Renstad, Åsen 2, 590 22 VÄDERSTAD

Postgironummer: 26 34 96 - 2

Swish: 1230180471

Medlemsavgift: Avgiften 2017 är 100 kr - inkluderar ett info och Vingspegelns Tåkernnummer.

Adress hemsida: **www.takern.se**

Org. nr. 823000-4817

Årsrapport 2016 från Tåkerns Fältstation

Redaktörer: Lars Gezelius och Lars Nilsson

Linköping 2017. ISSN 1650-3058
Meddelande nr. 102 från Tåkerns Fältstation.
Rapport till Tåkernfonden.
Upplaga: 150 ex.

Omslag/Cover: Skäggmes / *Bearded Tit*

Foto: Björn Graatrud

Annual report 2016 from Tåkern Field Station, Sweden

*Contribution No. 102 from Tåkern Field Station.
Report to the Tåkern Fund.*

De årliga rapporterna som publicerats sedan 1990 har haft lite olika namn. Till en början hette de "Fältarbete" (1990-1997). Sedan kom namnet "Fåglar i Tåkern. Fältarbete" (1998-1999) och rapporten registrerades med ett ISSN nummer hos Kungliga biblioteket. Eftersom det inte alltid bara handlar om fåglar kändes benämningen Fåglar i Tåkern inte helt korrekt. Från och med 2000 heter den kort och gott "Årsrapport från Tåkerns Fältstation".

Arter på rödlistan anges med hotkategori i rubriken. (EN - Starkt hotad, VU- sårbar, NT - nära hotad).

Innehåll	Sida
Verksamheten 2016.....	4
Väder.....	5
Doppingar.....	6
Rördrom.....	7
Knölsvan.....	8
Gåsräkningar.....	9
Sädgås.....	10
Kanadagås.....	10
Grågås.....	11
Årta.....	12
Skedand.....	13
Snatterand.....	14
Simfågelräkningar.....	15
Brun kärrhök.....	18
Småfläckig sumphöna.....	19
Trana.....	20
Skrattmåsa.....	21
Fisktärna.....	22
Svarttärna.....	23
Trastsångare.....	24
Vassångare.....	25
Skäggmes.....	26
Pungmes.....	27
Ringmärkning.....	28
Punktrutt Tåkern runt.....	29
Inventering av strandängar.....	30
Övriga obsar 2016.....	46
Förteckning över meddelanden.....	48

Tåkerns Fältstation stöds ekonomiskt av Tåkernfonden.

Tåkern Field Station is financially supported by the Tåkern Fund.

Verksamheten 2016

2016 var stationens 53:e verksamhetsår och aktiviteterna var omfattande både i form av fältarbete och en ökande publik verksamhet med guidningar, studiecirkel, guidningar för synsvaga, visning av ringmärkning m.m. i samarbete med naturum Tåkern. Arbetet har till största delen utförts av våra många trojänare. Stationsbemanningen hade även detta år ett stort internationellt inslag. Det blev en ny art för Tåkern, nämligen brandkronad kungsfågel. Det skulle vara fågelart nr 278 för området. I övrigt noterades inte så många sällsyntheter detta år; men stäpphöck och bändelkorsnäbb finns i rullorna. Stationen var bemannad hela 155 dagar, med nästan daglig närvaro från maj till mitten av september. Långliggande personal var Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Lars Gezelius, Lauren Kennedy (Wales), Katharina Philipp (Tyskland) och Donna Talluto (Belgien). Omfattande inventerings- och ringmärkningsinsatser har också gjorts av Bengt Andersson, Kim Arrio, Göran Axelsson, Tommy Berg, Peter Berglin, Göran Bergengren, Benny Ekberg, Christer Elderud, Christer Eriksson, Jan Henriksson, Ellen Hultman, Bo Håkansson, Konny Hörberg, Staffan Kvist, Gunnar Myrhede, Elke Myrhede, Lars Nilsson, Jan-Erik Nordqvist, Kent Persson, Per Saarinen, Magnus Swenson och Tommy Tyrberg. Under året noterades enligt Artportalen 202 fågelarter vid sjön.

Januari - mars

Stationen var bemannad 13 dagar. Två vinterfågelrutter genomfördes i början av januari, Tåkern Runt och Omberg. Matning av småfåglar vid fågeltornet ombesörjdes. Viss småfågelfångst bedrevs vid Glänås och lite trädgårdsmärkning förekom vid Åsen. Vid evenemanget "Vinterfåglar in på knuten" visades ringmärkning vid matningen vid Glänås. Ytterligare en visning genomfördes i mars. En kortare skidtur kunde genomföras på sjön i slutet av januari. Till vinterpysslet hörde också omfattande arbete med jubileumsboken. I mars genomfördes två gås- och tranräkningar och vi satte upp lite nya holkar. I mars kördes en nattfågelrutt. Personal var Lars Gezelius, Adam Bergner, Bengt Andersson, Konny Hörberg, Bosse Håkansson, Per Saarinen och Torbjörn Blixt.

April-maj

Under april var stationen bemannad 12 dagar. Ännu en nattfågelrutt kördes. Inventeringarna av strandängarna påbörjades, liksom kartering av brun kärhöck, rördrom och trana. I maj var stationen bemannad 18 dagar. Strandängar och strandskogar inventerades, grågåskullar räknades och karteringen av skäggdopping, skedand, årtä, snatterand, pungmes, skrattnås, tärnor, trastsångare, vassångare och pungmes påbörjades. Ringmärkning visades vid Glänås för prinsessan Takamado av Japan samt under "fågelskådningens dag" med drygt 120 besökare! I samband med detta direktsände Radio Östergötland från Glänås. Under säsongen bemannade vi också fågeltornet med guider under flera helger, ibland med servering av Bosse Håkanssons populära våfflor. SOF:s taxonomikommitte gästade stationen och avhandlar 90 taxonomi-ärenden.... Holkarna vid Åsen och Glänås kollades. Häckfågeltaxeringar i några utvalda strandskogar genomfördes och den botaniska inventeringen på Lindön fortsatte. Vi deltog också i projektet "Östergötlands Flora" och karterade två 5x5 km rutor vid sjön; "Hovrutan" och "Herrestadrutan". Tommy Tyrberg lade in äldre florafynd i Artportalen. Sex paddlingsturer gjordes; två i västra vassen, en i Källstadviken, en till Tovören och två till Renstad yttre. Vi deltog också i SOF:s projekt "sjöfågeltaxering" med räkning på fyra lokaler; Lövängsborg, Glänås, Sjötuna och Hov. Stationspersonal under månaderna var bl.a. Adam Bergner, Karl-Martin Axelsson, Kim Arrio, Lars Gezelius, Lars Nilsson, Urban Ekstam, Torbjörn Blixt och Per Saarinen.

Juni-juli

Under juni var stationen bemannad 10 dagar. Arbetet under perioden dominerades av inventeringar av häckande fåglar på strandängarna samt trastsångare, vassångare, rördrom, måsar, tärnor, doppingar, trana och pungmes. Punktruttsinventeringarna "Tåkern runt" och Omberg genomfördes. Inventeringarna ute i sjön omfattade totalt åtta paddelturer fördelat på Renstad yttre 3, Tovören 1, Lindön 1, östra delen 3, Prästören 1 och Lorbydeltat 1. Ringmärkning av boungar av skrattnås, fisktärna, svarttärna, pilgrimsfalk och holkhäckande fåglar bedrevs. Den traditionella nattsångarinventeringen genomfördes 6 juni. Växtinventering bedrevs för Östergötlands Flora, inklusive specialinventeringar på Lindön och vid Marstadsjön. I juli var stationen bemannad 31 dagar. Den standardiserade ringmärkningen vid Renstad kanal startade och fångst bedrevs under totalt 24 morgnar. Ett par märkningar genomfördes också vid Glänås. En paddeltur till Renstad Yttre genomfördes. En artikel om

ringmärkningen publicerades i Corren. Arbetet med vår jubileumsbok gick in i ett intensivt skede. En minnesstund hölls på stationen för Christer Eriksson som tragiskt förolyckades i samband med inventering av pilgrimsfalkar i juni. Stationspersonal var Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Kim Arrio, Per Saarinen, Ellen Hultman, Lars Gezelius, Kent Persson, Urban Ekstam samt Lauren Kennedy (Wales), Katharina Philipp (Tyskland) och Donna Talluto (Belgien).

Augusti-september

I augusti var stationen bemannad 31 dagar och i september 18. Personal var Karl-Martin Axelsson, Kim Arrio, Adam Bergner, Ellen Hultman, Per Saarinen, Lars Gezelius och Lauren Kennedy (Wales), Katharina Philipp (Tyskland) och Donna Talluto (Belgien). Två simfågelräkningar och tre gås- och tranräkningar genomfördes. Ringmärkning vid Renstad kanal bedrevs 29 morgnar. En spång byggdes vid vår publika märkplats vid Glänås. Beckasinfångsten vid Glänås påbörjades av Christer Elderud och Kent Person. Några publika visningar av ringmärkning genomfördes, bl.a. på "skäggesens dag" med ca 70 besökare.

Oktober-december

Under perioden var stationen bemannad 16 dagar. Fyra gåsräkningar och en simfågelräkning genomfördes. Ringmärkning bedrevs vid Renstad kanal fem morgnar. Uppåt 300 personer besökte naturum 16 oktober, då det var "release" för vår jubileumsbok och föredrag om stationens historia. Fångst av beckasiner på strandängar bedrevs några kvällar. I november deltog vi för Ödeshög i det prestigefyllda kommunrallyt. Vi guidade och grillade med en grupp ensamkommande flyktingdomar i samband med "örnens dag" i december.

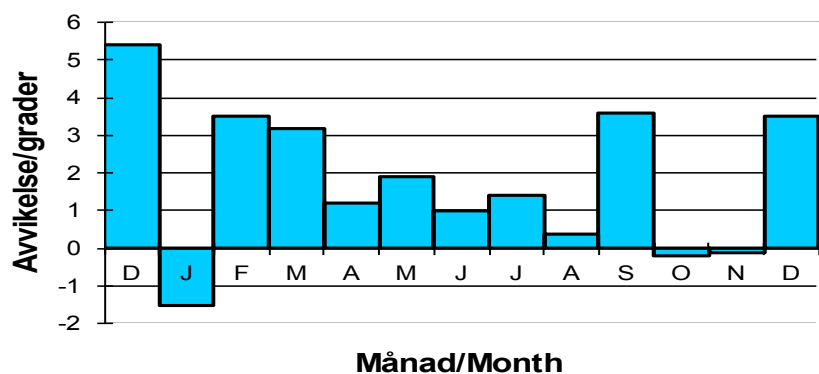
Det var en kort resumé av fältstationsåret 2016. Ett varmt tack till alla som bidragit!

Väder

(data från SMHI, där temperatur gäller väderstationen Malmslätt och nederbördsdata från Omberg) Det blev en relativt mild vinter. Sjön frös till kring nyåret och under januari var det lite vinter och tunt snötäcke. Flera dygn hade -10 till -15 grader. I februari var delar av sjön öppna, men efter en köldknäpp i februari var större delen åter frusen med ett tunt snötäcke. I mars började sjön gå upp och i mitten av månaden var större delen öppen. Våren och sommaren inklusive september var varm och torr. Detta bidrog till att sjöns undervattensvegetation återhämtade sig till del. Hösten blev sedan tämligen normal vädermässigt, men inledningen på vintern blev extremt mild.

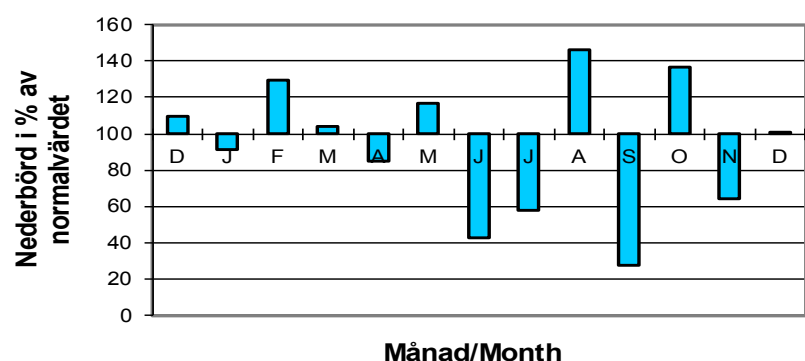
Figur 1. Temperaturavvikelse från normalvärdet under dec. 2015 - dec. 2016.

Deviation (degrees) from normal temperature from December 2015 to December 2016.

Figur 2. Nederbörden i procent av normalvärdet under dec. 2015 - dec. 2016 (Normalvärdet = 100 %).

Precipitation expressed as percentage of normal amount. December 2015 to December 2016. (Normal precipitation = 100 %).

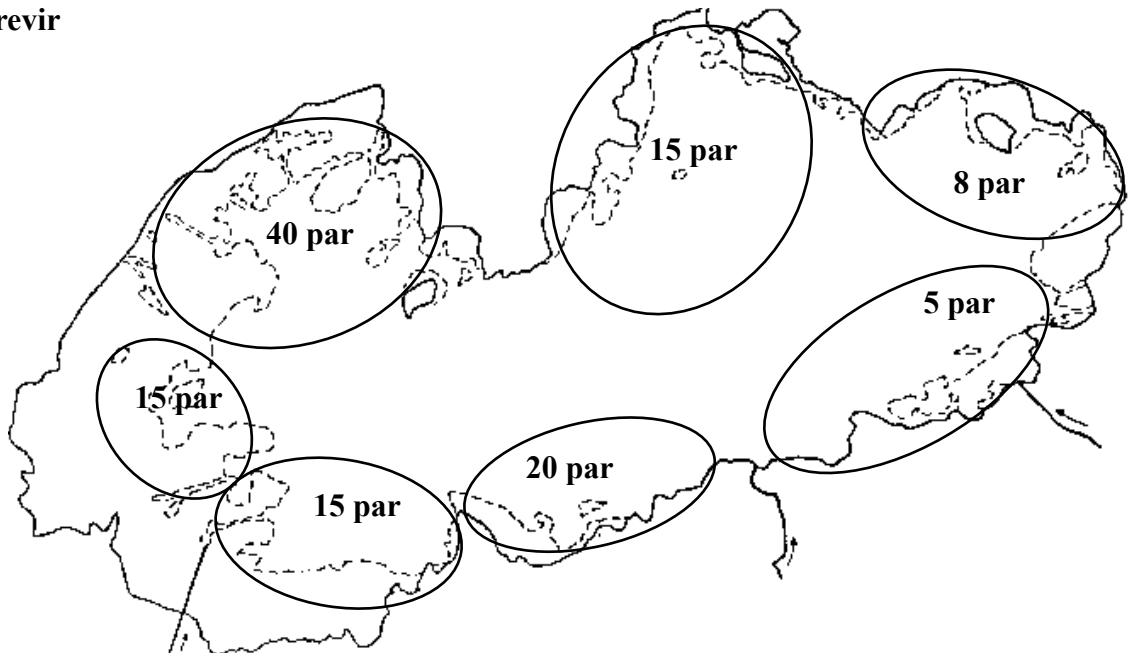

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Lars Nilsson

Inventeringen av skäggdopping som återupptogs 1996 efter över 20 års uppehåll fortsatte för nittonde året. Den största insatsen har gjorts på räkning av par under juni-juli och totalantalet skäggdoppingar under sommar och höst. I vissa områden med många doppingpar har antalet bon räknats. Totalt lokaliserades 118 par (revir). Det är en markant uppgång jämfört med fjolårets 80 par och i linje med de senaste tio årens medeltal på 119 par (2006-2015). Arten har inte som andra simfåglar påverkats av de senaste årens förändringar av sjöns fysiska status. Rimligen beror det på skäggdoppingens födoval, den är huvudsakligen inriktad på småfisk. Vegetationsförändringarna påverkar därför inte skäggdoppingen lika kraftigt som simfågeln med annan födonisch. Vid höstens simfågelräkningar noterades dock skäggdoppingen för en rejäl nedgång jämfört med fjolårets rekordsiffra på 880 exemplar, 410 ex räknades in 15 oktober.

År	Antal revir
1996	46
1997	45
1998	60
1999	54
2000	56
2001	117
2002	117
2003	76
2004	119
2005	111
2006	119
2007	164
2008	135
2009	138
2010	109
2011	91
2012	95
2013	100
2014	159
2015	80
2016	118

Figur 3. Skäggdoppingrevir, totalt 118 par. Territories of Great Crested Grebe, in total 118 pairs.

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Inga fynd under året. Normalt brukar en eller ett par individer ses på sensommaren/förhösten.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Observerad vid endast tre tillfällen. Ett par 7 april vid Svanshals udde, 4 ex vid Glänåstornet 17 april och två ex från Hovtornet 11 juni.

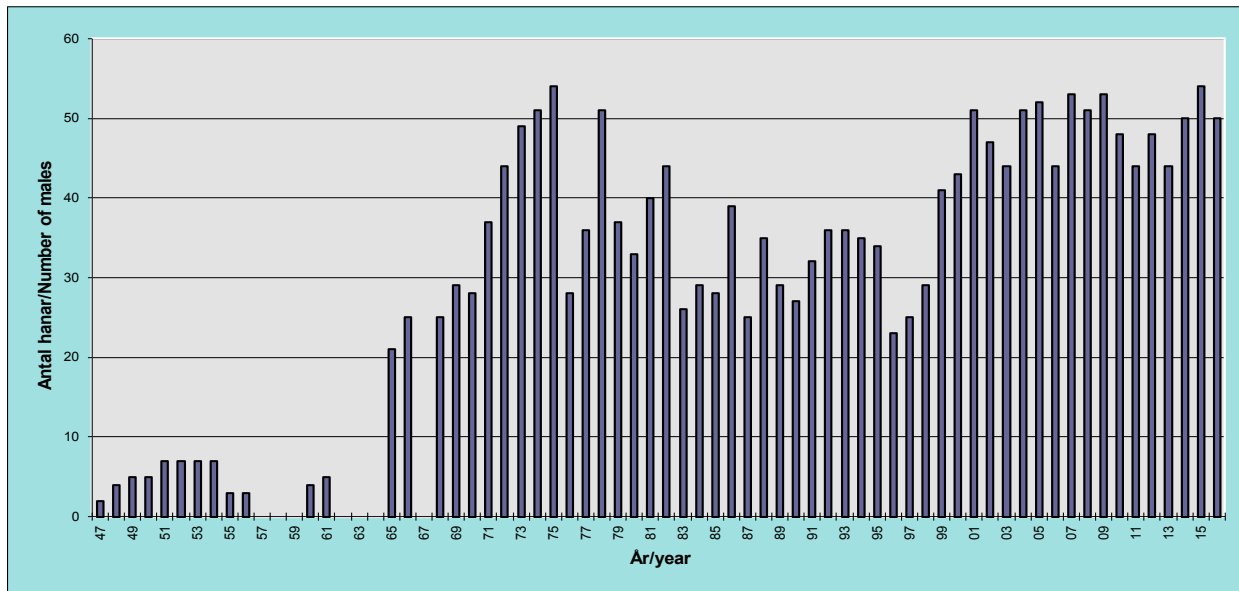

Rördrom *Botaurus stellaris* (NT)

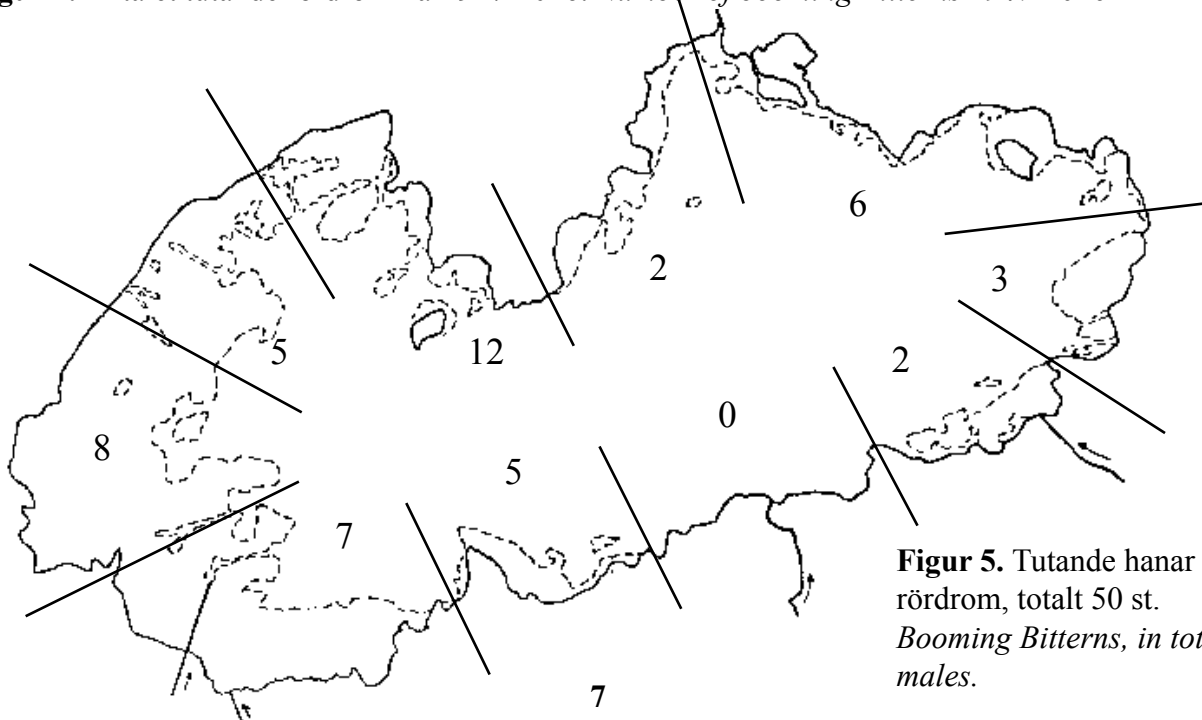
Lars Gezelius

Den första rördrommen hördes 16 mars. Inventeringen har pågått från april fram till midsommar. Avlyssning har skett från stränderna och vid paddelturer i kanaler och vid vassens ytterkant, parallellt med räkning av övriga vassararter såsom brun kärrhök och trastsångare. Vassbesök är ett måste för att lokalisera reviren, då avståndsbedömningen är mycket svår att göra. Rördrommen är ju fågelsjöns doldis och ses enstaka gånger vid spelflykten under tidig vår. Större är chansen i början av juni, då honorna flyger fram och åter mellan boet och ut till fiskeplatserna.

Reviren ligger tätast i de västra vassarna och med jämn spridning i sjöns östra del. 50 tutande hanar registrerades, vilket är en hög siffra. Populationen är relativt stabil. Sista observationen gjordes 19 september. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 780 par i Sverige, d.v.s. Tåkern hyser drygt sex procent av det svenska beståndet

Figur 4. Antalet tutande rördrommar 1947-2016. *Number of booming Bitterns 1947-2016*

Figur 5. Tutande hanar av rördrom, totalt 50 st. *Booming Bitterns, in total 50 males.*

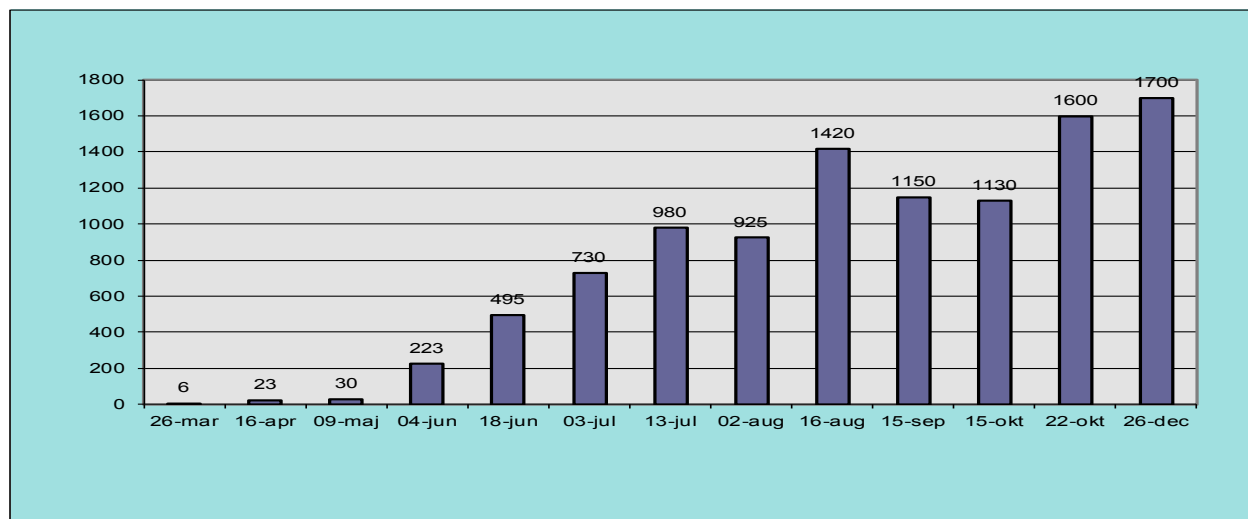
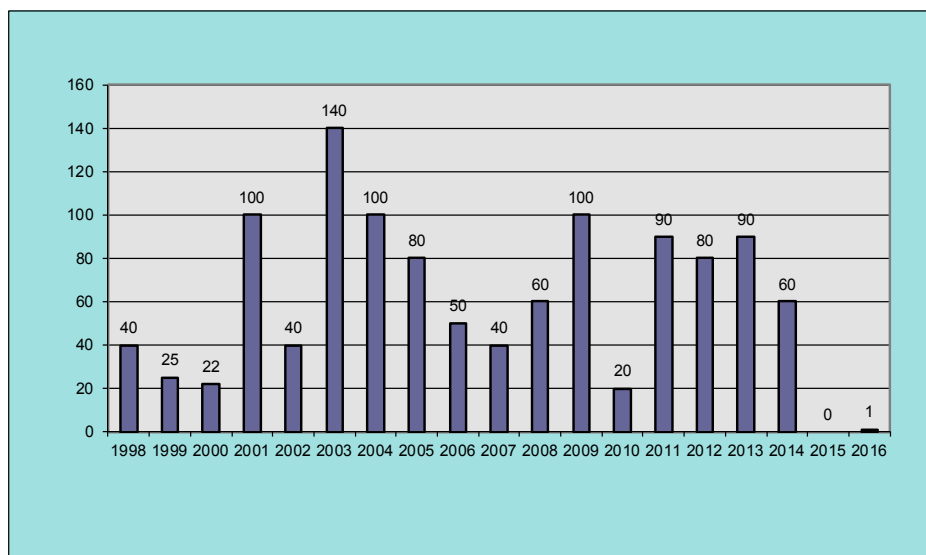

Knölsvan *Cygnus olor*

Lars Nilsson

Efter att ha ägnat knölsvanen ringa uppmärksamhet började Fältstationen 1998 att samla in mer data om arten. Förutom noteringar om bl.a. häckande svanar som gjorts i samband med annat inventeringsarbete har räkningar av ungpullar skett från strategiska platser runt sjön, framförallt från Glänåstornet. Här ser man i juni-juli en stor del av kullarna som har kläckts i sjön under året. Från höstens simfågelräkningar finns också data men här är naturligtvis antalet översomrare och inflyttare stort. Även om simfågelräkningarna inte visar hur många häckningar som genomförts i sjön under året ger de ändå en bra bild av Tåkerns förutsättningar att attrahera knölsvanar. Sjön var isbelagd en lång period fram till mars, som vanligt med några mindre rårar i väster. Det innebar att svanarna anlände först i början av mars. Antalet var sedan mycket lågt i april och nådde först i slutet av maj tresiffrig nivå. Under hösten ökade antalet i vanlig ordning. Högsta antalet vid simfågelräkningarna blev 1420 den 16 augusti. Senare ökade antalet något för att toppa med 1700 ex på annandag jul. De låga siffrorna kan, liksom ifjol, säkerligen kopplas till sjöns negativa utveckling vad gäller undervattensvegetationen. Under sommaren konstaterades att bara en ungpull fanns i sjön! Medeltalet kullar per år för perioden 1998-2014 var 67.

Figur 6. Max antal knölsvansfamiljer under sommaren i Tåkern 1998-2016. *Maximum number of Mute Swan families during summer 1998-2016.*

Figur 7. Antal knölsvanar i Tåkern 2016 räknade i huvudsak från Glänås fågeltorn (från och med september, inklusive årsungar). *Number of Mute Swans in Lake Tåkern in 2016 counted mainly from Glänås bird tower. From September juveniles are included.*

Gåsräkningar / *Goose-counts*

Lars Gezelius och Bengt Andersson

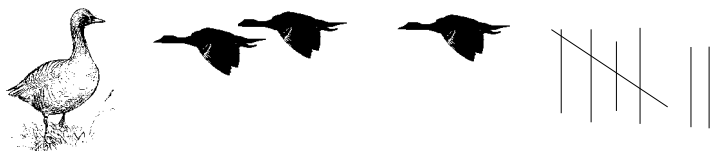
Under våren genomfördes tre räkningar och under hösten sju. Mittmånadsräkningarna på hösten ingår i de av Wetlands International samordnade europeiska inventeringarna av gäss. Räkningemetodiken var densamma som tidigare år, d.v.s. gässen räknades under morgonuppfloget från sju platser runt sjön. Räkningarna kompletterades med artbestämning av ovanligare arter på fälten senare samma dag eller dagen efter.

Hösten bjöd på rekord för grågås och trana men en mycket låg maxsiffra för sädgås. Sädgåsens max på 7980 är den sjunde lägsta summan sedan räkningarna började 1969. Enstaka fåglar sågs året ut. 144 ex. bestämdes till rasen tundrasädgås, vid Ramstad 3.11. Grågässen toppade i mitten av september med 19230, vilket är drygt 1000 fler än förra toppnoteringen 2012. Årets sista obs gjordes 26.12. Vitkindade gäss toppade med 1150 ex. 29.10, vilket är näst högsta notering vid Tåkern. En stripigås sågs 16-18.9. Bläs- och spetsbergsgäss rastade i relativt beskedliga antal. Maxantal för bläsgås blev 235 ex. 2.11, vilket är den högsta höstsiffran! Rekordet för Tåkern är hela 950 ex. i oktober 1974. För spetsbergsgås blev toppen endast 48 ex. 24.11, vilket också var årets sista observation av arten.

Under vårsäsongen sågs de första sädgässen 7.2. Sädgässen toppade sedan med 4820 ex. 12.3. 810-1250 ex. av tundrasädgås rastade 4-18.4. Vårens sista sädgås sågs 1.5. De första grågässen dök upp 30.1 och toppade sedan med 2360 ex. 12.3. Bläsgås rastade med som mest hela 300 ex. vid Åsby 16.3 medan spetsbergsgås toppade med endast 22 ex. 14.3. En fjällgås sågs vid Sjötuna 21-22.3. Vid Lindön noterades 400 sträckande vitkindade gäss 10.5.

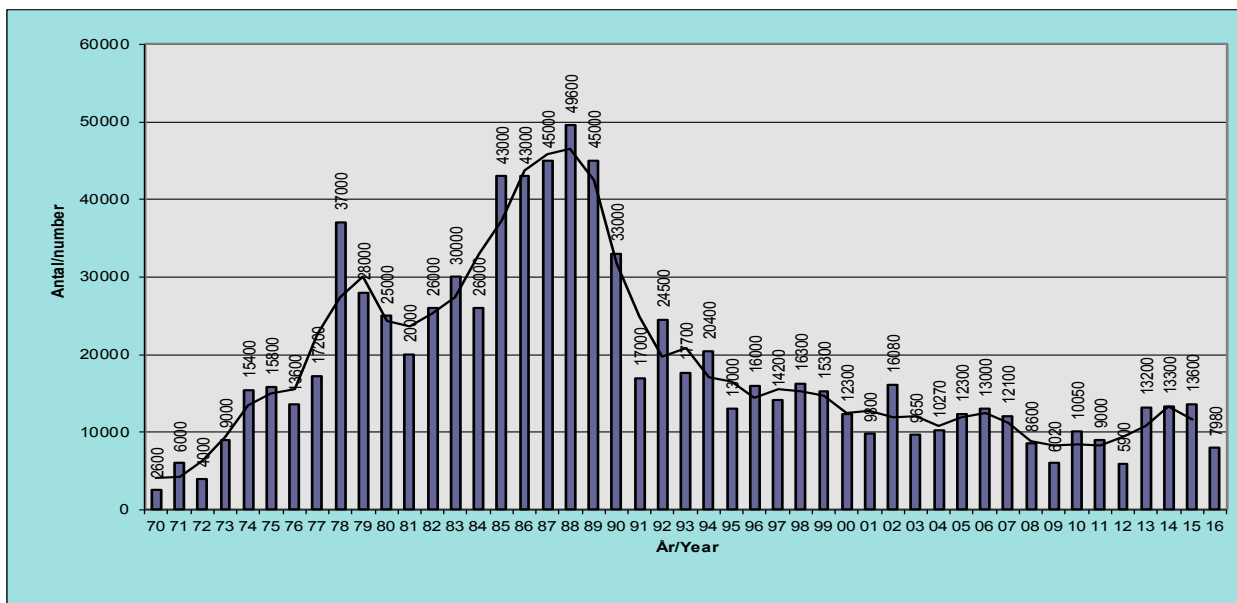
Tabell 1. Antalet individer av olika gåsararter vid höstens räkningar. *Number of Geese counted*

	20/8	4/9	17/9	1/10	15/10	29/10	12/11
Sädgås <i>Anser fabalis</i>	-	13	770	1630	4450	7980	5200
Grågås <i>Anser anser</i>	12100	13120	19230	10350	5460	2700	-
Bläsgås <i>Anser albifrons</i>	-	-	-	3	12	10	6
Spetsbergsgås <i>Anser brachyrhynchus</i>	-	-	-	-	6	11	15
Kanadagås <i>Branta canadensis</i>	138	850	840	830	180	270	120
Vitkindad gås <i>Branta leucopsis</i>	-	1	3	-	310	1150	1
Stripigås <i>Anser indicus</i>	-	-	1	-	-	-	-

Sädgås *Anser fabalis* (NT)

Höstmaximum infaller allt senare på säsongen. Årets topp kom 29 oktober då 7980 ex. räknades, vilket är tämligen lågt. De flesta gässen flög liksom tidigare ut i sektorn Säby-Furåsa samt vid Holmen-Renstad (särskilt under senare delen av hösten). Antalet sädgäss i Sverige 2015 var i oktober hela 70000. Arten ökade som höstrastare i Sverige fram till 2007, men har sedan haft en något fallande trend fram till i år. Under senare år tyder observationer på att rasen tundrasädgås *Anser fabalis rossicus* är vanligare än man trott.

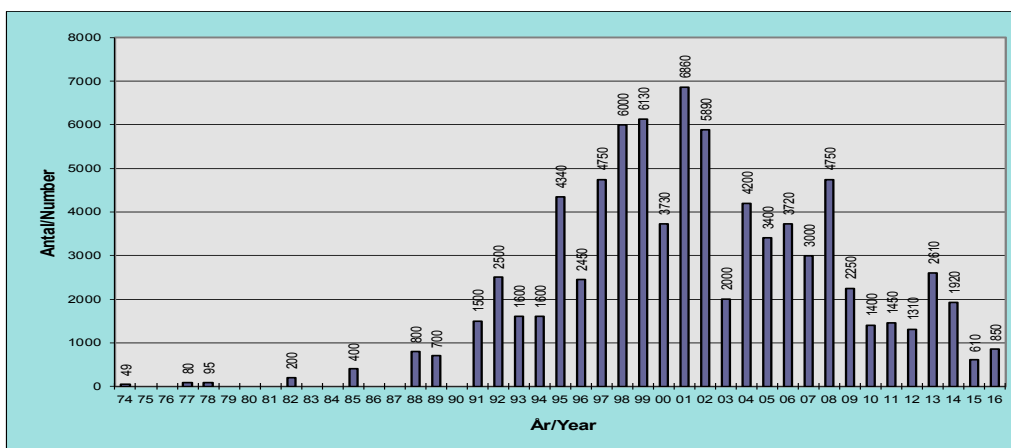

Figur 8. Max antal sädgäss vid Tåkern höstarna 1970-2016. Linjen anger rullande treårsmedel.
Maximum number of Bean Geese at Tåkern during the autumns 1970-2016. The line shows running three-year means.

Kanadagås *Branta canadensis*

Antalet höstrastande kanadagäss ökade i slutet av 1990-talet men efter 2001 finns en klart nedåtgående trend vad gäller höstmaximum. Variationerna under hösten är dock relativt stora och beror bl.a. på att de utnyttjar Vättern som alternativ sovplats. Årets max, endast 850 ex., inräknades 4 september. Antalet häckande kanadagäss är fortsatt lågt i Tåkern. I maj-juni sågs endast x kullar i vassarna och på strandängarna. Antalet kullar föregående år (2016-1999) har varit 2, 0, 2, 4, 6, 3, 6, 3, 3, 19, 18, 8, 16, 16, 14, 14 och slutligen 22 kullar år 1999. I hela Sverige ökade antalet höstrastare fram till 2007, varefter en minskning skett.

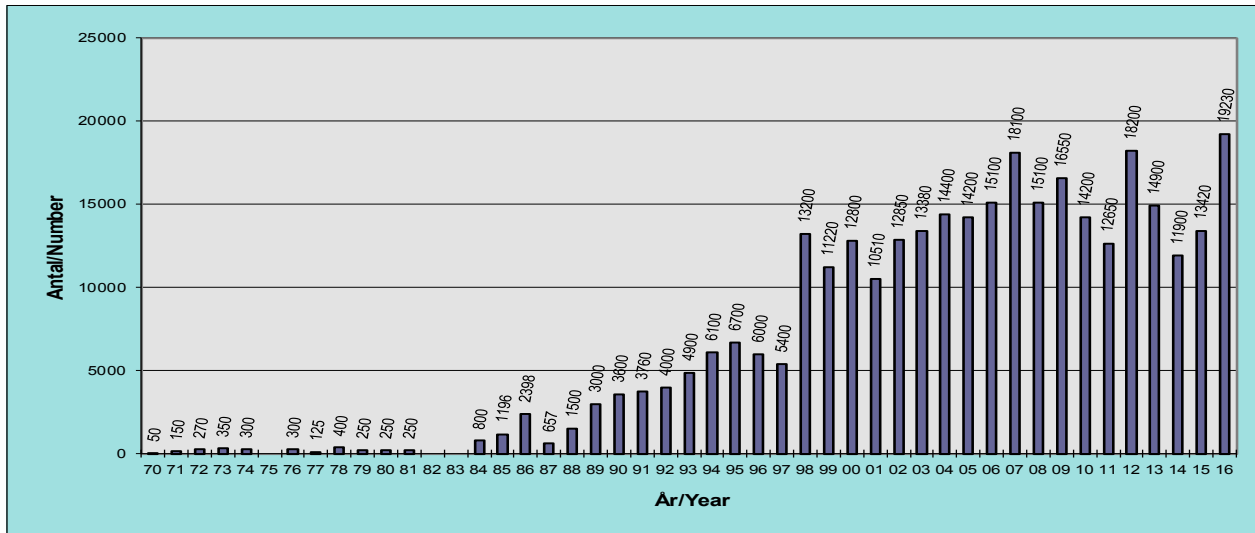
Figur 9. Max antal kanadagäss vid Tåkern höstarna 1974-2016.
Maximum number of Canada Geese at Tåkern during the autumns 1974-2016..

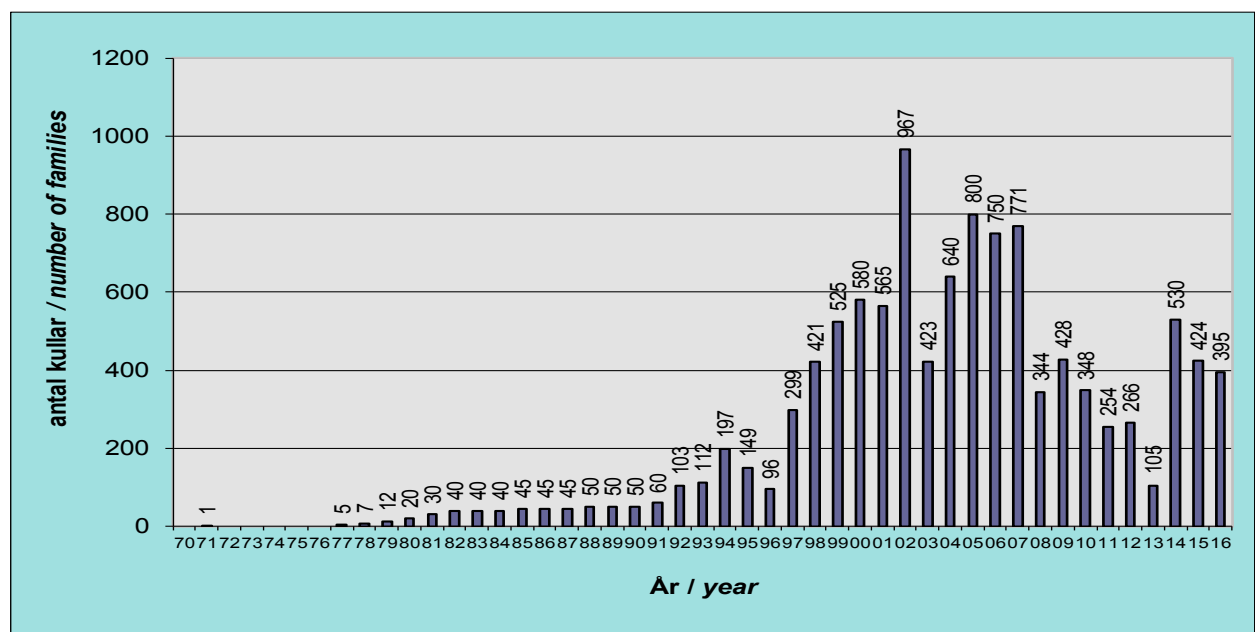
Grågås *Anser anser*

Maxantalet grågäss under hösten, 19230 ex. i mitten av september, är rekord för Tåkern. Totalsumman har vid de riksomfattande septemberinventeringarna i Sverige ökat kraftigt från 20000 ex. 1984 till omkring 227000 ex. 2010. Därefter har arten gått tillbaka något till omkring 170000, men 2015 räknades hela 202000 ex. i Sverige.

Figur 10. Maxantal grågäss under höstarna 1970-2016. *Maximum number of Greylag Geese during the autumns 1970-2016.*

Årets inventering av grågåsfamiljer var heltäckande och räkningarna skedde 25 april - 24 maj, under perioden då kullarna lämnar vassområdena och går upp på strandängarna. Det högsta antalet kullar på respektive strandängsavsnitt blev Väversunda 30, Åsby 75, Yxstad 70, Hopabetet 12, Herrestad 14, Svälänge 4, Säby 17, Hov 20, Furåsa 6, Sjötuna 10, Glänås 12, Svanshals 78, Bankängen 17, Kvarnängen 6 och Ramstad 5. Årets inventering slutade på 395 kullar, vilket är under medeltalet för den närmast föregående 10-årsperioden. Antalet kullar var särskilt högt på Svanshals äng. Kanske är fåglarna här vana vid människor på leden samtidigt som predatorer skräms i viss mån av besökare. Antalet sedda kullar är naturligtvis inte samma sak som antalet häckande par som är högre.

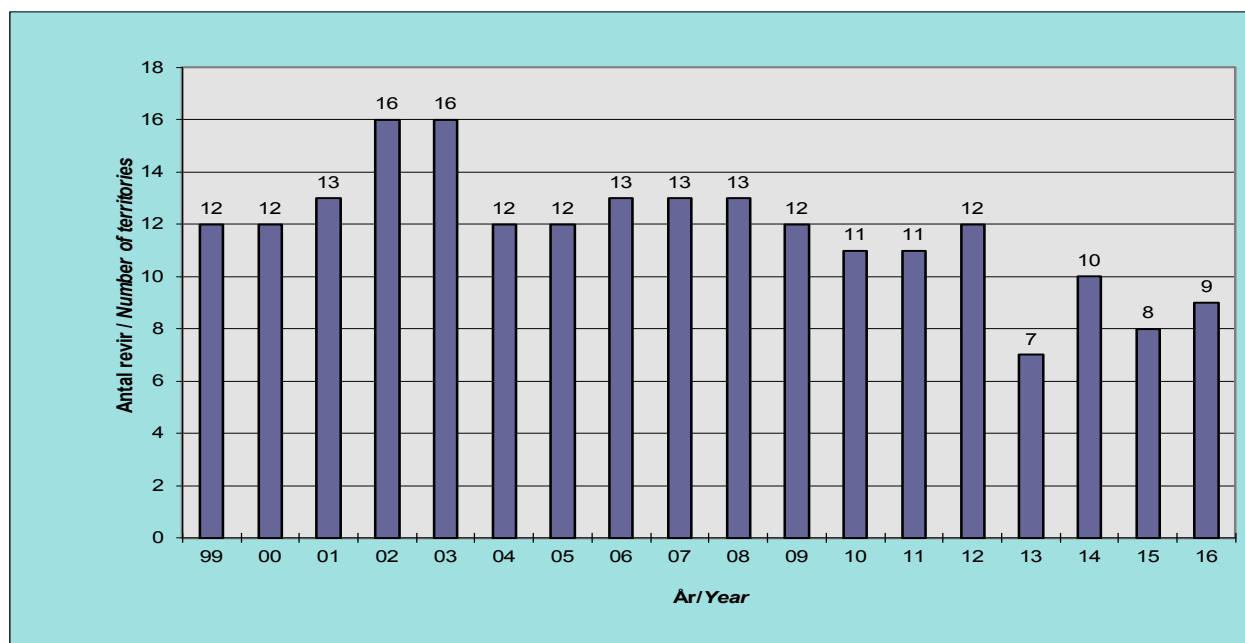
Figur 11. Antal grågåskullar 1970-2016. *Number of Greylag Geese families 1970-2016.*

Årta *Anas querquedula* (VU)

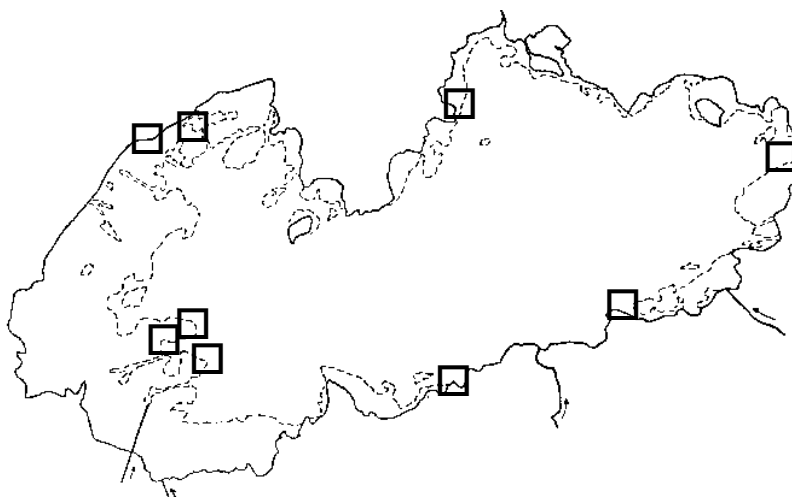
Lars Nilsson

Årtan har räknats runt Tåkern enligt samma principer som gällt för skedand. Uppträdandet följer också samma mönster, lättobserverad i blå bården under våren och färre observationer fram mot sommaren. Under 2016 räknades till 9 revir vid sjön. Det innebär att den negativa trenden som syns under senare år förstärks. I slutet av 1970-talet uppskattades det häckande beståndet till 15-20 par. Under andra halvan av 80-talet ökade antalet par med en topp 1990 på 40-45 par. Under slutet av 90-talet har antalet sedan minskat. Medeltalet för de senaste arton åren är 12 par. Första observationen för året gjordes den 11 april, då ett par sågs vid Åsby. Största antal samtidigt under våren var fem ex, två par och en hane, som sågs vid Renstad Yttre i slutet av maj. Det blev också årets toppnotering. Vid höstens simfågelräkningar gjordes inga observationer. Årets sista observation blev en hane som noterades vid Glänås 5 juni.

Figur 12 Antalet par av årta i Tåkern 1999-2016. *Number of breeding pairs of Garganey in Tåkern 1999-2016.*

Figur 13. Par/revir av årta *Anas querquedula*, 9 st. *Number of pairs of Garganey, 9.*

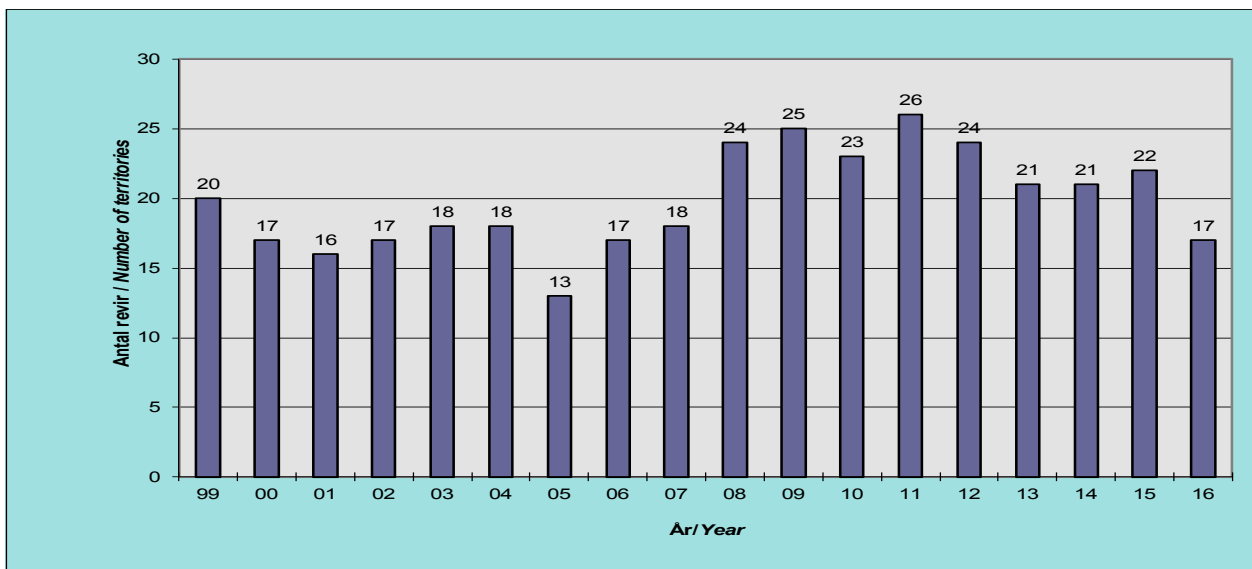

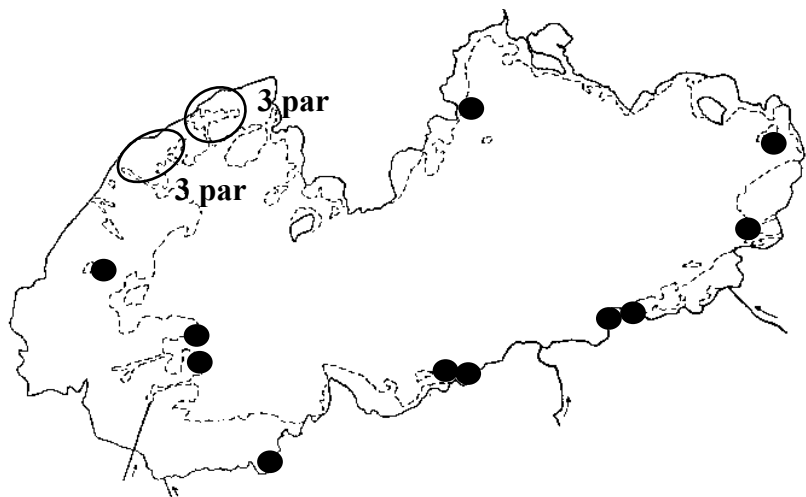
Skedand *Anas clypeata*

Lars Nilsson

Under årens lopp har försök gjorts att uppskatta hur många skedänder som häckar i Tåkern. Detta är ingen lätt uppgift. Fåglarna, och då speciellt hanarna, uppehåller sig i april och fram till juni företrädesvis i den s.k. blå bården, det öppna vattnet mellan vass och strandäng. De är då lätta att räkna. De är också rörliga och flyger gärna mellan olika lokaler runt sjön. Uppskattningen av antalet häckande par bygger framförallt på ett stort antal besök vid de olika strandängarna. Antalet hanar och honor har räknats. Under 2016 beräknas 17 par av skedand ha funnits vid sjön under häckningstid. Efter åtta år med höga siffror, 21-26 par, är årets notering ett klart trendbrott. Medeltalet för de senaste arton åren är 20 par. Första observationen gjordes den 27 mars, då ett par sågs från Hovtornet. Under maj månad sågs sedan som mest 14 ex, vid Yxstad på månadens första dag. Några större ansamlingar av arten noterades inte under sommaren, högsta notering blev 40 ex vid Renstadvassen 5 augusti. Högsta antal vid ordinarie simfågelräkning under hösten blev 19 ex den 16 augusti. Årets sista observation gjordes vid Glänås den 29 oktober då ett ex sågs.

Figur 14. Antalet par av skedand Tåkern 1999-2016 *Number of breeding pairs of Shoveler in Tåkern 1999-2016.*

Figur 15. Par/revir av skedand *Anas clypeata*, 17 st. *Number of pairs of Shoveler, 17.*

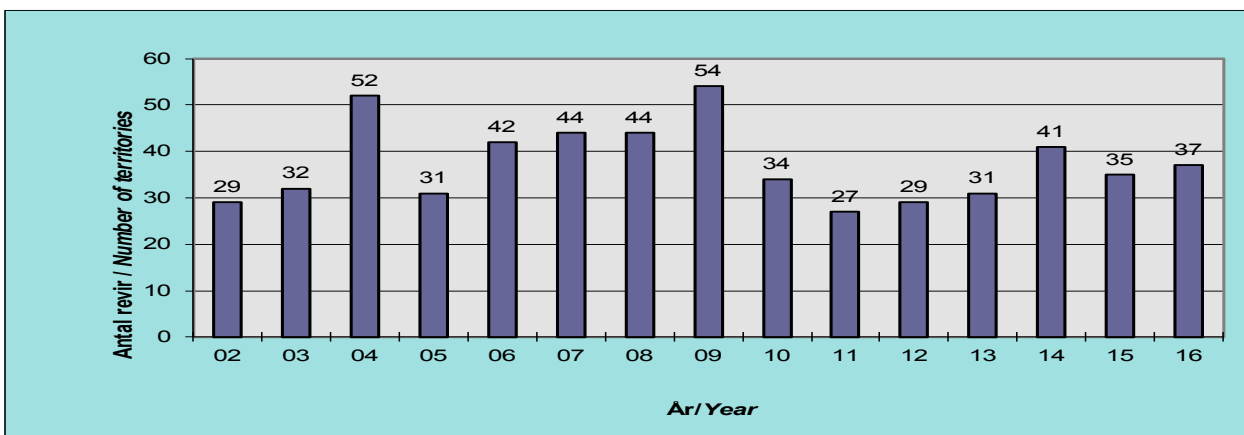
Snatterand *Anas strepera*

Lars Nilsson

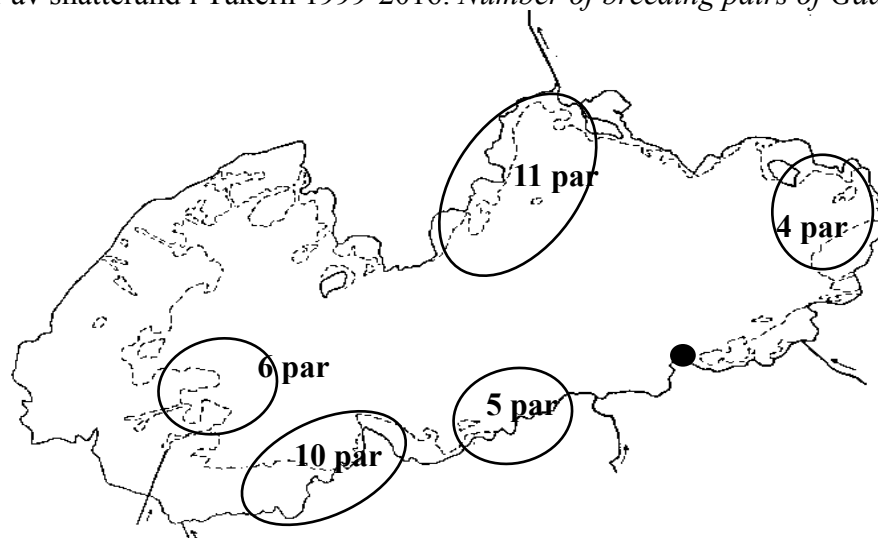
Här görs återigen ett försök att beräkna hur många snatteränder som finns i Tåkern. Uppgiften är inte lätt eftersom snatteranden under häckningstiden är ganska mobil och också kan vara diskret i sitt uppträdande. Till hjälp har jag tagit framförallt Fältstationens dagbok. Här finns registrerat ett antal observationer dels från olika strandängar med blå bärd och dels från paddlingsturer från olika delar av sjön. Komplettering görs också med obsar från de olika fågeltornen. Liksom för övriga redovisningsarter ger Artportalen värdefull extra information (108 poster).

Med utgångspunkt från dagboken bedöms Tåkernpopulationen under 2016 till 37 par. Medeltal för de senaste femton åren är 37 par. Det måste poängteras att siffran är ganska osäker eftersom snatteranden, som tidigare påpekats, är både mobil och diskret i sitt uppträdande. Dessutom anländer allt större mängder fåglar under senvår/försommar för att rugga i sjön och blir svåra att skilja från det häckande beståndet. Årets första observation av snatterand gjordes redan den 21 mars då en hane sågs vid Sjötuna. I juni samlas snatteränder i större flockar som ökar i storlek fram till slutet av augusti. En ovaliderad notering anger 1000 ex som räknats från Hovtornet 16 augusti (Artportalen). Under höstens simfågelräkningar noterades lägre antal än tidigare år (20 augusti: 640 ex, 17 september: 600 ex, 15 oktober 170 ex). Årets sista observation gjordes 29 oktober; då 23 ex sågs från Hovtornet.

Figur 16. Antalet par av snatterand i Tåkern 1999-2016. *Number of breeding pairs of Gadwall in Tåkern 1999-2016.*

Figur 17. Par/revir av snatterand *Anas strepera*, 37 st. *Number of pairs of Gadwall, 37.*

Simfågelräkningar / *Counts of Waterfowl*

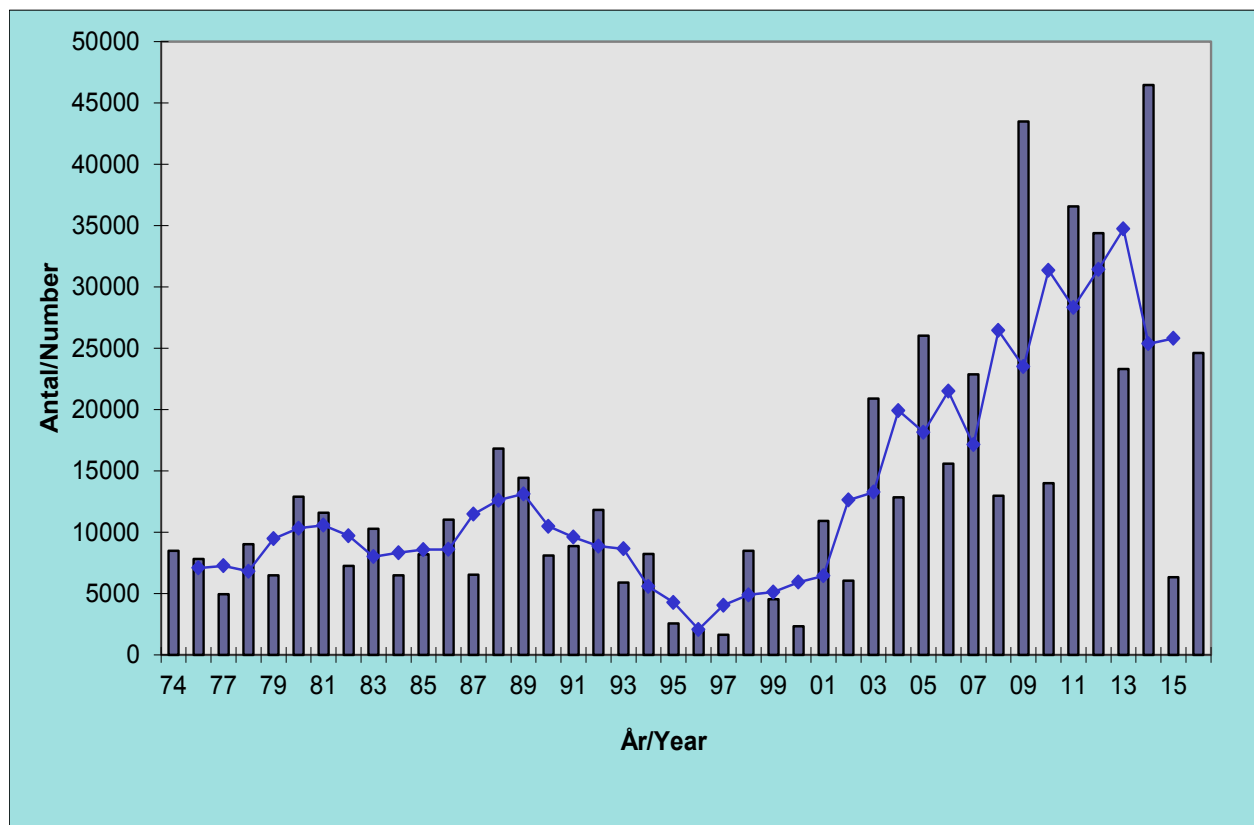

Lars Gezelius

Under hösten genomfördes tre simfågelräkningar. Räkningen i september ingår i de alleuropeiska räkningarna av simfåglar som är en del av Wetlands International program. Väderbetingelserna var relativt bra vid alla räkningstillfällena med god sikt och svaga till måttliga vindar. Vid räkningen i augusti var det dock lite regnskurar. Räkningsplatserna var i stort sett bemannade som tidigare år, d.v.s. Svanshals udde, Glänås, Sjötuna, Hov, Säbyviken, Svålinge och Åsby.

Antalet rastande simfåglar återhämtade sig glädjande nog ifrån bottennoteringarna 2015. De låga antalen 2015 förklaras bl.a. av att en stor del av sjöns bottenyta saknade undervattensvegetation. Under 2016 skedde en viss återkomst av axslinga *Myriophyllum spicatum* och kransalgen rödsträfsse *Chara tomentosa*. Återkomsten gynnades troligen av den torra, soliga och vindmässigt tämligen lugna våren och sommaren.

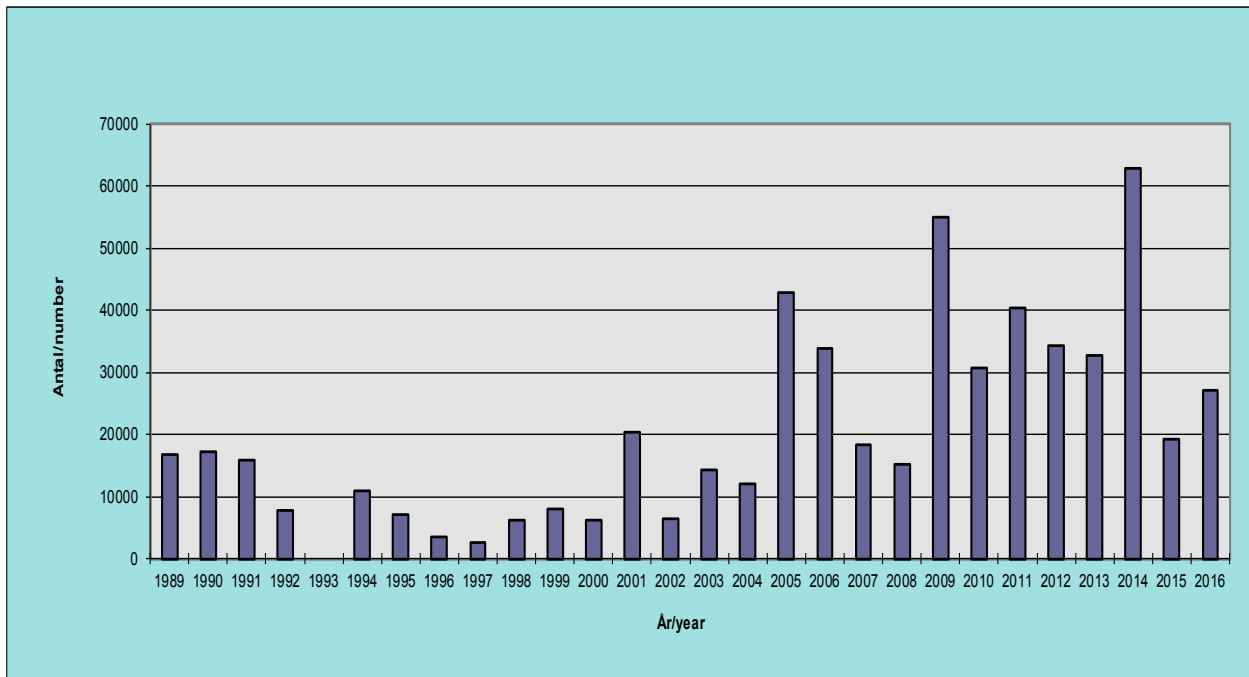
Antalet rastande simfåglar under hösten var generellt bara något under medelvärdena för räkningarna de närmast föregående 10 åren. Blåsand och brunand rastade i helt normala antal medan knölsvan låg en bra bit under medelvärdena. Under september - oktober rastade ovanligt mycket vigg. Utanför räkningarna noterades bl.a. 400 storskrakar 28.12. Glädjande nog kanske vi preliminärt kan blåsa faran över vad gäller tillståndet i Tåkerns undre värld.

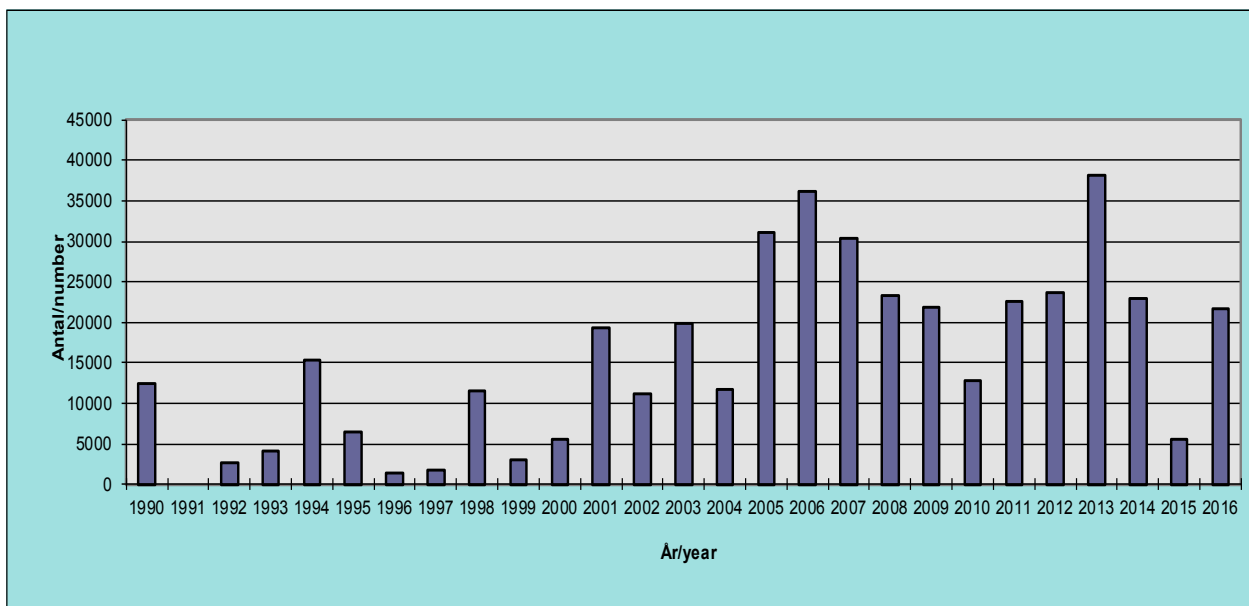
Figur 18. Totalt antal inräknade simfåglar, exklusive sothöns, i Tåkern under septemberräkningen 1974-2016. Linjen anger rullande treårsmedelvärde. *Total number of waterfowl, exclusive of Coots, in Tåkern in the mid-september counts 1974-2016. The line shows running three-year mean.*

Augusti

Oktober

Figur 19. Totalt antal inräknade simfåglar vid augustiräkningarna (omkring 17 augusti) och oktoberräkningarna (omkring 15 oktober). Ingen räkning genomfördes i augusti 1993 eller i oktober 1991. *Total number of waterfowl counted in Lake Tåkern in August and October.*

Våren och sommaren

Ingen regelrätt räkning genomfördes. Under våren räknades som mest 700 sångsvanar 12.3, vilket är en mycket hög siffra för Tåkern. Kanske rekord? Vårens simfågelnoteringar var beskedliga antal. Sothöns sågs i några smärre flockar om max 60 ex. och max 200 viggas noterades vid Glänås 5.3 samt max 65 brunänder 27.3. Dock goda 800 knipor 3.4 vid Glänås. En bergandhane rastade vid Sjtötuna 24.3 och 26.3 sågs minst ett 30-tal salskrakar i sjön. En alfågel noterades vid Hov 23.3. I juni sågs 120 brunänder i Renstad yttre 3.6 och 80 i Svälänge 16.6. En salskrakhane noterades vid Svälänge 16.6.

Tabell 2. Antal simfåglar vid höstens räkningar. Inom parentes anges medelantalet för de senaste tio årens räkningar. * anges vid månadsrekord för Tåkern.

*Number of Waterfowl during the autumn counts. Within brackets the mean for the latest ten years' counts is given. * marks new monthly record for Tåkern.*

	20/8 (06-15)	17/9 (06-15)	15/10 (06-15)
Skäggdopping <i>Podiceps cristatus</i>	90 (188)	300 (277)	410 (517)
Gråhakedopping <i>Podiceps grisegena</i>	0 (0)	0 (0)	0 (1)
Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	0 (1)	0 (1)	0 (1)
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	160 (153)	550 (387)	120 (185)
Häger <i>Ardea cinerea</i>	13 (19)	9 (15)	26 (16)
Knölsvan <i>Cygnus olor</i>	1420 (2596)	1150 (2584)	1600 (2431)
Sångsvan <i>Cygnus cygnus</i>	0 (3)	0 (1)	40 (14)
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	0 (2)	0 (1)	1 (0)
Bläsand <i>Anas penelope</i>	1060 (2557)	6140 (4030)	7770 (5209)
Snatterand <i>Anas strepera</i>	640 (830)	600 (1168)	170 (434)
Kricka <i>Anas crecca</i>	780 (707)	300 (894)	170 (277)
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	750 (1391)	620 (1086)	550 (1287)
Stjärtand <i>Anas acuta</i>	10 (14)	40 (142)	13 (43)
Årta <i>Anas querquedula</i>	0 (1)	0 (0)	0 (0)
Skedand <i>Anas clypeata</i>	19 (47)	2 (26)	18 (14)
Brunand <i>Aythya ferina</i>	10450 (11650)	12200 (11818)	3850 (3877)
Vigg <i>Aythya fuligula</i>	310 (1701)	2600 (1434)	4150 (2383)
Knipa <i>Bucephala clangula</i>	13 (305)	100 (199)	1120 (2004)
Bergand <i>Aythya marila</i>	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Obest. änder Anatinae sp.	0 (1550)	0 (1217)	0 (2278)
Salskrake <i>Mergus albellus</i>	1 (2)	0 (2)	75 (46)
Småskrake <i>Mergus serrator</i>	0 (0)	0 (1)	0 (2)
Storskrake <i>Mergus merganser</i>	0 (3)	0 (38)	400 (195)
Sothöna <i>Fulica atra</i>	11500 (10105)	8200 (13433)	1250 (2518)
Rörhöna <i>Gallinula chloropus</i>	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Summa:	27216 (34291)	32811 (39032)	21733 (23731)
% av medelvärdet	79 %	84 %	92 %

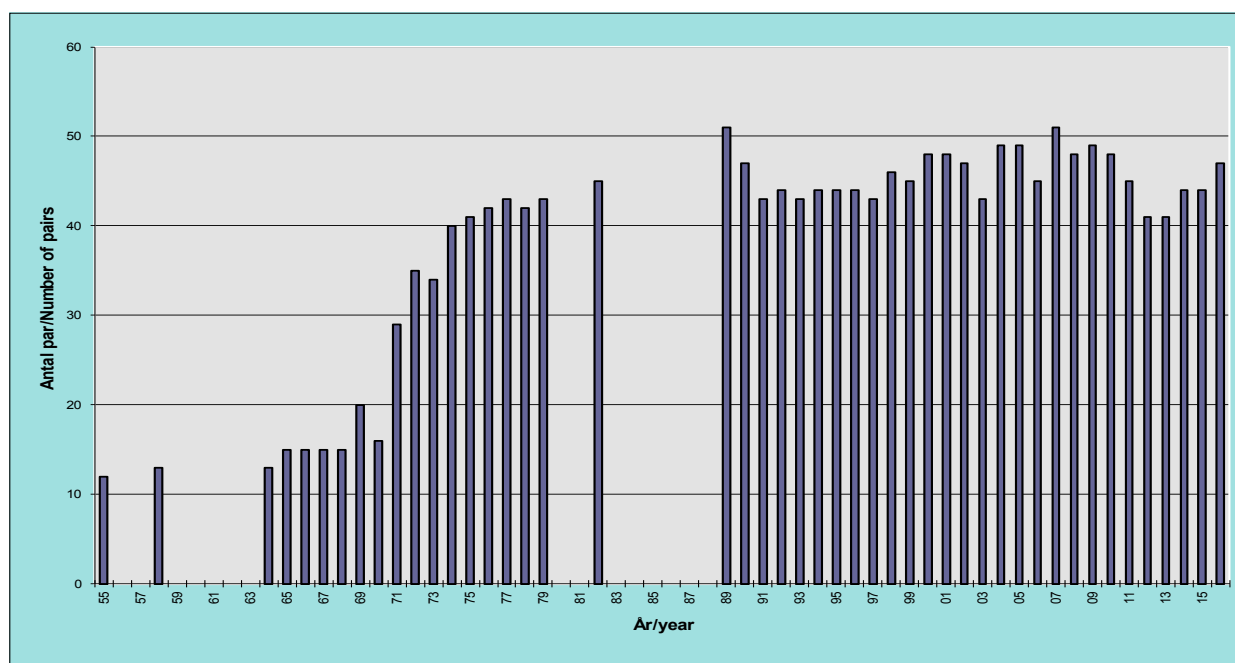
Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Lars Gezelius

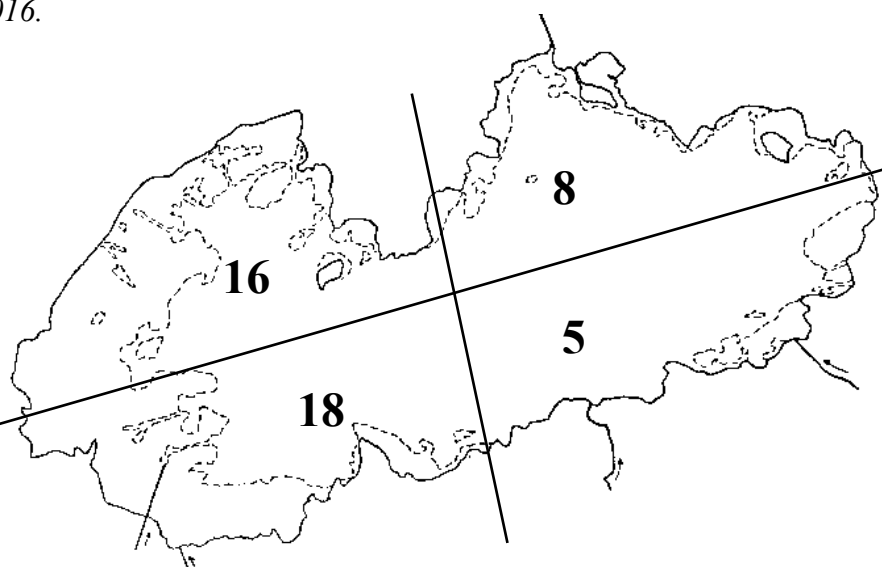
Den första brunhöken sågs redan 8 mars. Inventeringen pågick fram till midsommar och var intensivast i april, då bobygnaden pågår. Både honan och hanen bygger med mindre kvistar, vass och starr och fodrar boet med gräs. Likt övriga rovfåglar byggs boet på under hela ruvningstiden och även efter kläckningen.

Tätast låg reviren i Ramstad-Renstad yttre. Fördelningen av antalet par i sjöns sektorer blev SW 18 par, NW 16 par, SE 5 par och NE 8 par. Totalt häckade 47 par och stammen är relativt stabil på en hög nivå. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) häckar ca 1500 par i Sverige, d.v.s. Tåkern hyser ca tre % av det svenska beståndet. Inga ungar har ringmärkts och inga återfynd har rapporterats. Årets sista observation gjordes 2 oktober.

Figur 20 Antalet par av brun kärrhök i Tåkern 1955-2016. *Number of breeding pairs of Marsh Harriers in Tåkern 1955-2016.*

Figur 21. Antal häckande par av brun kärrhök i fyra sektorer, totalt 47 par. *Number of pairs of Marsh Harriers in different parts of the lake, in all 47 pairs.*

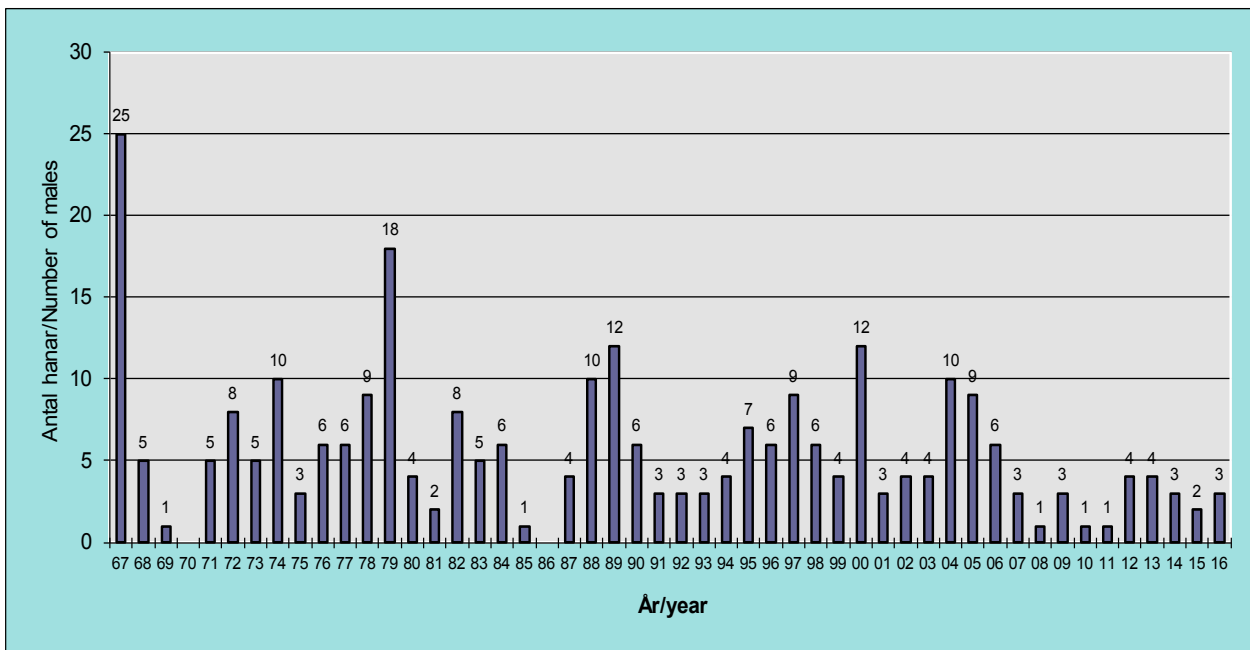

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* (VU)

Lars Nilsson

Antalet småfläckiga sumphönor har varierat betydligt mellan åren. I figuren nedan visas numerären under de senaste 50 åren. De sista åren på 1960-talet skedde en drastisk minskning då noll till fem individer hördes. 1967 kunde 10-25 exemplar höras på sträckan Väversunda-Renstad. Under 1990-talet kan en svagt uppåtgående trend skönjas. År 2000 var ett toppår med en av de högsta årssummorna under hela perioden. De senaste 16 åren har antalet revir varierat kraftigt, från ett till tio revir per år. Under 2016 gjordes betydligt flera observationer än året innan, under perioden 1 maj till 8 juni. Tre revir konstaterades.

Troligen får vi även kommande år se en stor variation i antalet spelande fåglar, som kanske inte främst beror på tillgången till lämpliga häckningsbiotoper utan mer på förhållanden i övervintringsområdet och under flyttning. Enligt Fågllarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 250 par i Sverige.

Figur 22. Antal revir av småfläckiga sumphönor vid Tåkern 1967-2016. *Number of territories of Spotted Crakes at Lake Tåkern 1967-2016.*

Figur 23. Revir av småfläckig sump-
höna i slutet av maj och
början av juni 2016. *Ter-
ritories of Spotted Crakes
in late May and early June
2016.*

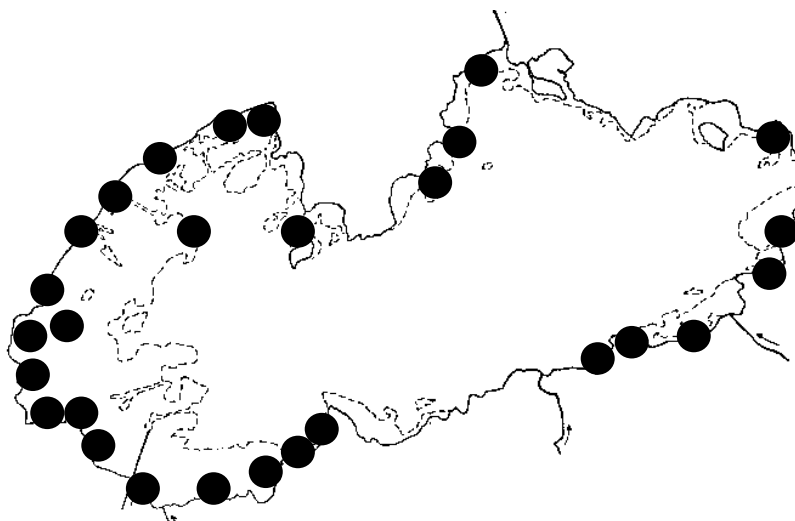
Trana *Grus grus*

Lars Gezelius

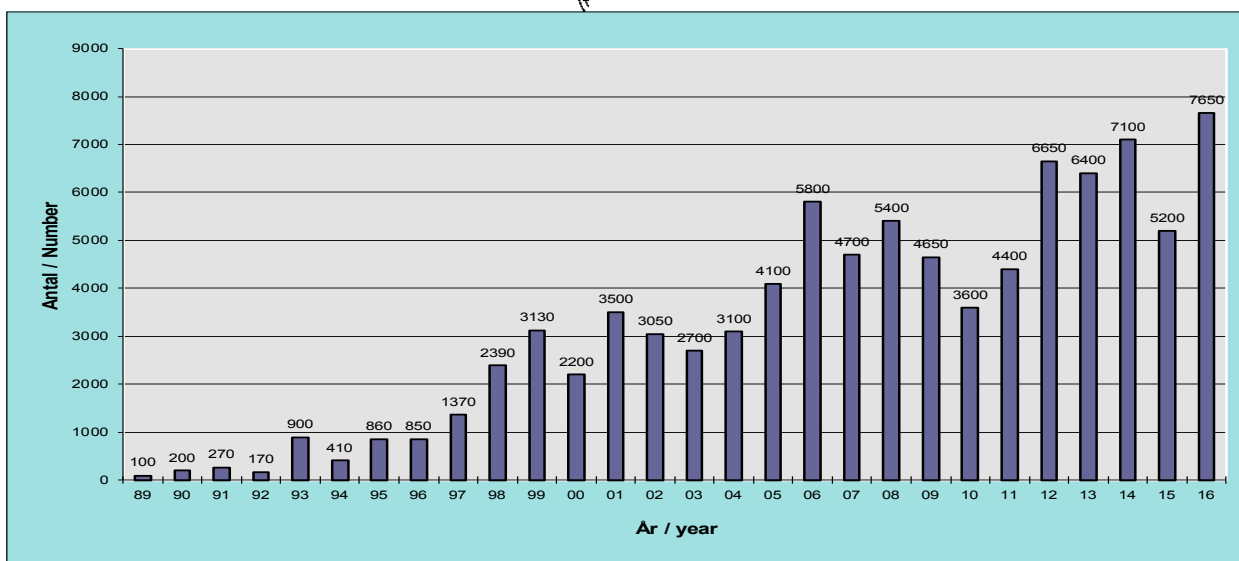
De första tranorna sågs 7 mars. Under våren räknades tranor i samband med gåsräkningarna i mars - april. 3500 tranor räknades 5 mars, vilket är näst högsta vårsumman. Rekordet är från 2014 med 4000 ex. Sammantaget bedöms ca 300 tranor ha översomrat vid sjön. Under april till juni markerades ensamma par, varnande fåglar eller par med ungar på karta över Tåkern. I år bedöms att 28 par påbörjat häckning vid sjön, vilket är ungefär som de senaste årens antal. Trenden är alltså en svagt ökande häckande population. Fem av paren sågs med ungar, två med en unge och tre med två ungar. Vid räkningarna under hösten noterades antalet tranor med följande resultat:

20/8	4/9	17/9	1/10	15/10	29/10	12/11
5350	5650	7200	7650	790	1	1

Tranorna rastade alltså med som mest 7650 ex. 1 oktober, vilket är rekord för Tåkern. Medeltalet för 10-års perioden 2006-2015 är 5390. Under hösten räknades andelen ungfåglar. Bland 1277 åldersbestämda tranor var andelen årsungar 9,3 % (119). De flesta tranorna lämnade Tåkern i mitten av oktober. Den sista (ett ex.) fanns kvar i mitten av november.

Figur 24. Häckningsplatser för tranor vid Tåkern 2016, 28 par.
Territories of Cranes at Tåkern 2016, 28 pairs.

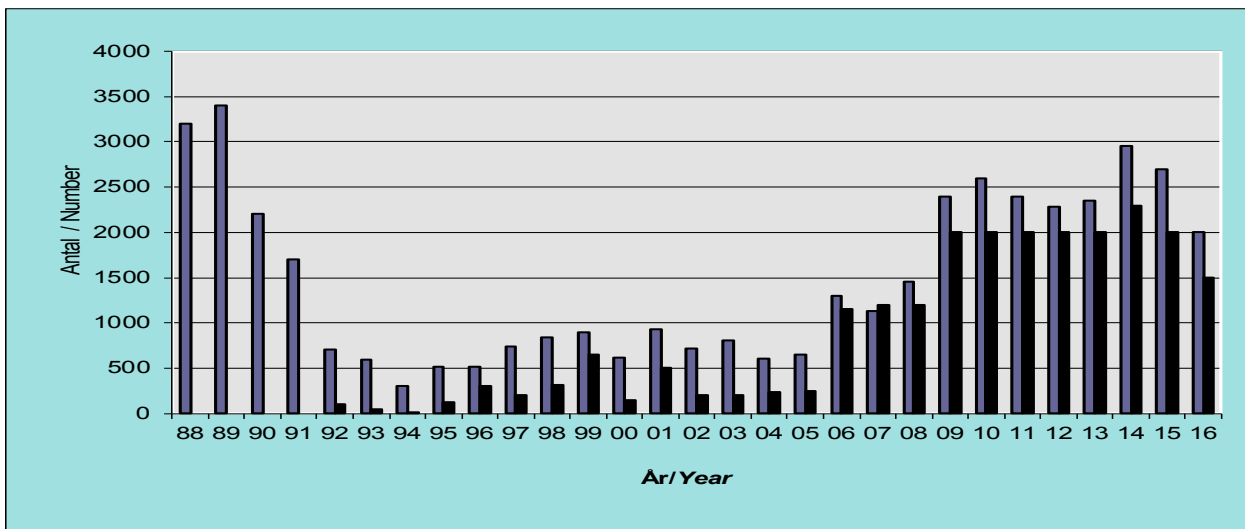
Figur 25. Högsta dagsnotering av tranor vid Tåkern under höstarna 1989-2016.
Highest number of Cranes at Tåkern during the autumn 1989-2016.

Skrattmåsar *Chroicocephalus ridibundus*

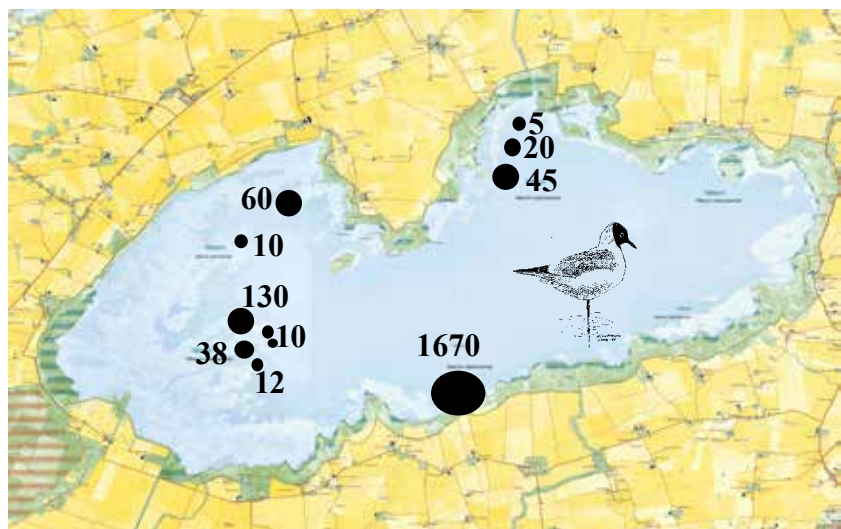
Lars Gezelius

Enstaka fåglar dök upp relativt sent, 16 mars. I maj påbörjade ca 2000 par häckning i tre huvudkolonier; Glänås, Tovören och Renstad Yttre. Liksom de senaste åren häckade alla par på öar ute i sjön. Kolonierna i Renstad Yttre ökar och 190 par i det området är det högsta sedan 1991(!), då 700 par häckade där. De skapade öarna vid Glänås var fortsatt mycket attraktiva och de blev även i år den klart dominerande häckningsplatsen. Vid Glänås var paren uppdelade på de olika öarna med ca 800 par på stora ön, gamla flottarna 75, nya flottarna 32, långa ön 380, västra ön 370 och närmsta ön 15, vilket ger totalt ca 1670 par vid Glänås. Vid Tovören fanns 70 par spridda på de flesta öar. Kolonierna vid Tovören misslyckades till stor del p.g.a. predation, med omläggningar och omflyttningar mellan kolonierna som följd. Inga sjuka fåglar sågs. Kullstorleken bestämdes i 33 bon 26 - 30 maj till 2,6 ägg per bo (22 x 4 ägg, 18 x 3 ägg, 12 x 2 ägg och 1 x 1 ägg). Detta år beräknas totalt 1500 ungar ha blivit flygga, vilket ger 0,74 ungar per par. Ungfågelproduktionen har legat på denna tämligen goda nivå de senaste sex åren. I juni ringmärktes 16 boungar. Ett återfynd rapporterades - en fågel märkt som bounge 2011 återfanns i Antrim, Nordirland.

Figur 26. Antal par 1988-2016 och ungproduktion 1992-2016 hos skrattmåsar. För åren 1988-91 saknas data angående ungproduktionen, men baserat på anteckningar på fältkartor dessa år bedömer vi att antalet ungar då var minst 0,5 ungar per par. *Number of breeding pairs of Black-headed Gulls 1992-2016 and number of fledglings 1992-2016 in Tåkern. During the years 1988-91 we estimate the number of chicks to at least 0,5 per pair.*

Figur 27. Skrattmåsens häckningsplatser i början av juni, 2000 par. *Breeding sites of the Black-headed Gull in early June, 2000 pairs.*

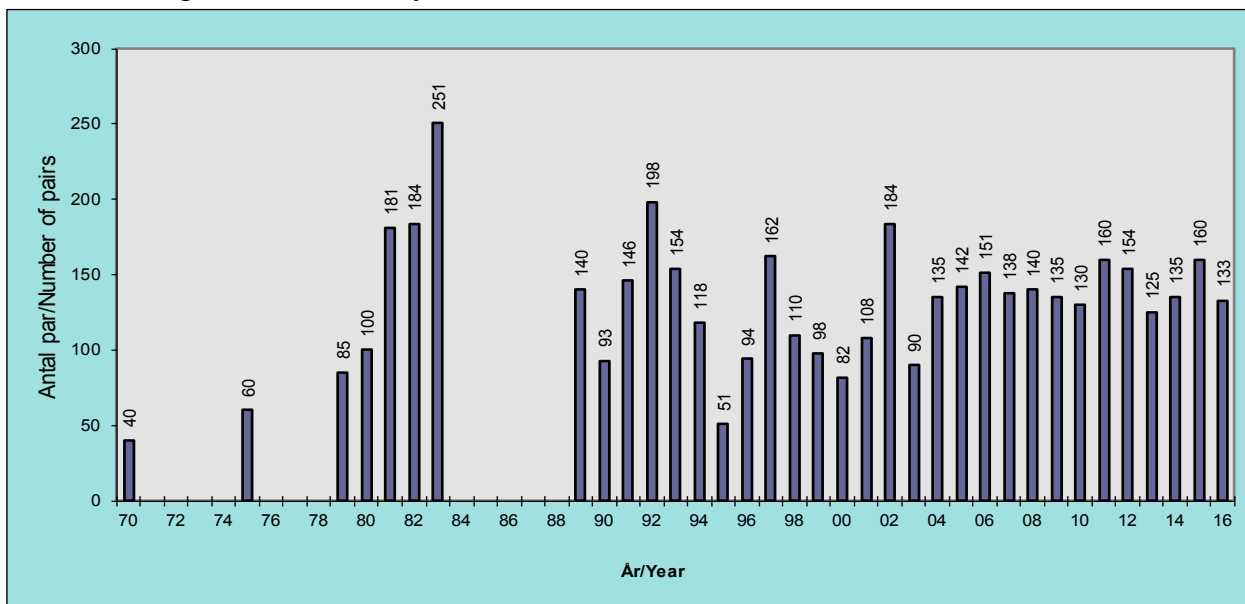

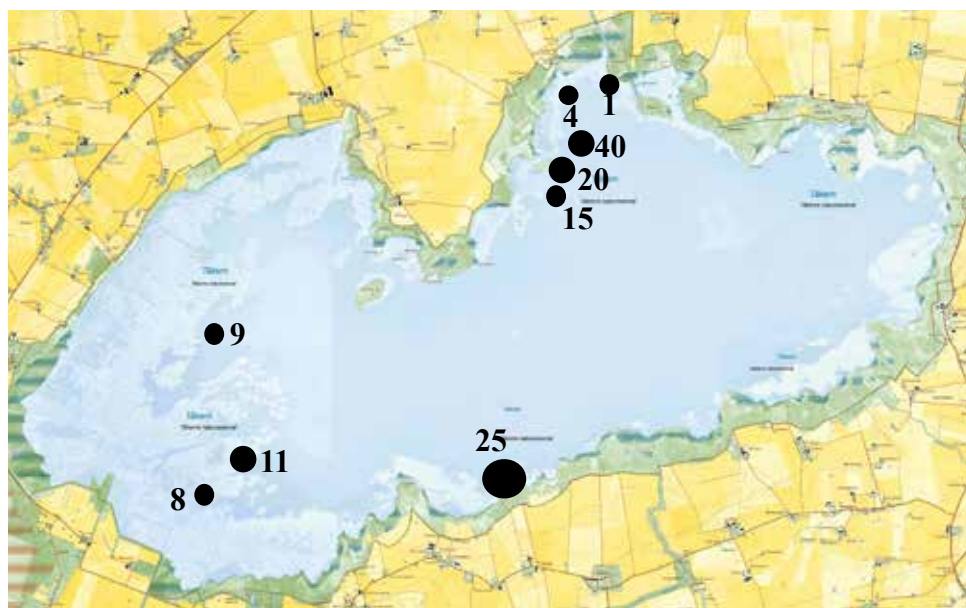
Fisktärna *Sterna hirundo*

Lars Gezelius

Årets första observation gjordes 22 april. I år häckade 133 par fisktärnor i Tåkern, vilket är nära medeltalet för åren 2006-15 som är 143 par. Populationen i Tåkern har varierat med relativt snabba svängningar, men de senaste åren har det varit en mer stabil nivå kring 130-160 par. Spridningen av kolonierna i sjön var även i år mycket stor och lik de närmast föregående åren, dock var antalet kolonier något färre. Kullstorleken bestämdes i 57 bon 26 maj - 9 juni till 2,3 ägg per bo (21 x 3 ägg, 30 x 2 ägg och 6 x 1 ägg). Uppskattningsvis kom minst 100 ungar på vingarna. Vid Tovören blev de flesta par prederade av mink. De sju konstgjorda träflottarnas attraktivitet var stor även i år. I år häckade 26 par fisktärnor (20 %) på flottarna. Antalet par på flottarna har legat i intervallet 26 - 56 par åren 2004-16 och medelandelan par på flottarna har varit 29 %. Under året ringmärktes 56 ungar, de flesta vid Glänås. En fågel märkt som bounge 2009 kontrollerades av ringmärkare i Nord-Jylland, Danmark 2016.

Figur 28. Antalet häckande par fisktärnor i Tåkern 1970-2016. *Number of breeding pairs of Common Tern in Tåkern 1970-2016.*

Figur 29. Fisktärnans häckningsplatser (antal par) i Tåkern 2016, totalt 133 par. *Breeding sites (number of pairs) of Common Tern 2016, in all 133.*

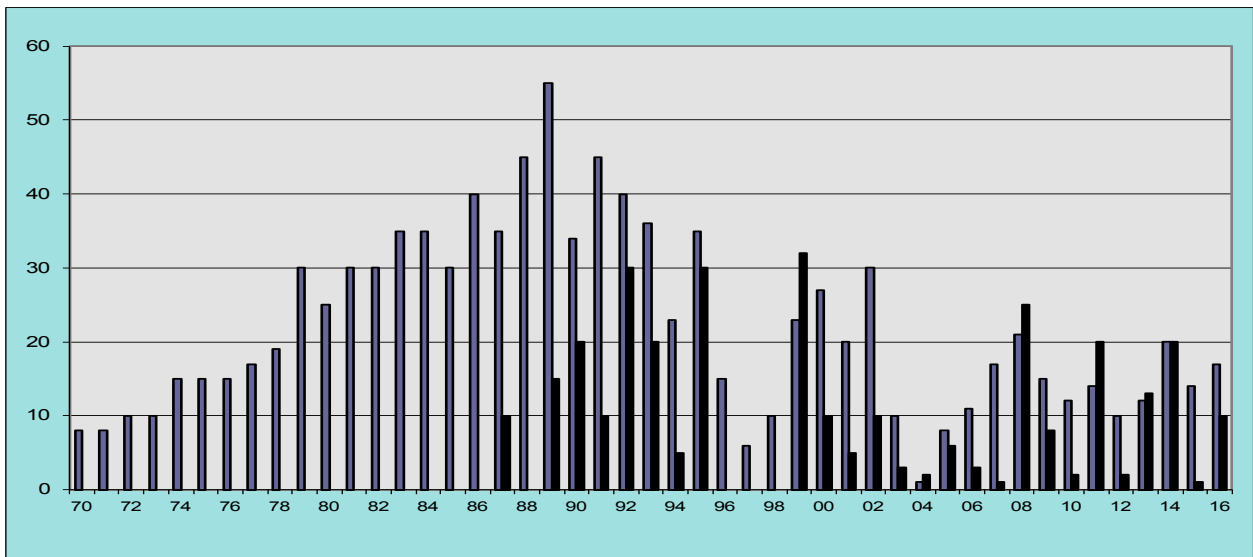

Svarttärna *Chlidonias niger* (VU)

Lars Gezelius

Efter toppåren i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet har populationen fluktuerat ganska kraftigt med en minskande trend och en ungfågelproduktion som varierar stort. De senaste åren har populationen legat på ca 10-20 par med undantag för bottenåret 2004. Årets första svarttärnor sågs 6 maj vid Svälänge.

I maj-juni etablerade sig en koloni om 17 par vid Tovören på en låg ö av vassrotfält. Det var samma plats som de sex föregående åren. I slutet av maj räknades sex bon med 2,3,2,1,2 resp. 3 ägg, vilket ger 2,2 ägg per bo. 18 juni var det 34 varnande fåglar och sju ungar kläckta, varav sex ringmärktes. Ytterligare fem bon med ägg noterades. Omfattande predation i Tovörenområdet orsakade troligen det dåliga utfallet. Troligen blev 10 ungar flygga. Åtta ungfåglar noterades 22 juli vid Sjötuna. Årets sista observation gjordes 6 augusti. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 220 par i Sverige.

Figur 30. Antal par 1970-2016 och ungprouktion (svarta staplar) 1987-2016 hos svarttärna. *Number of breeding pairs of Black Tern 1970-2016 and number of fledglings (black bars) 1987-2016 in Tåkern.*

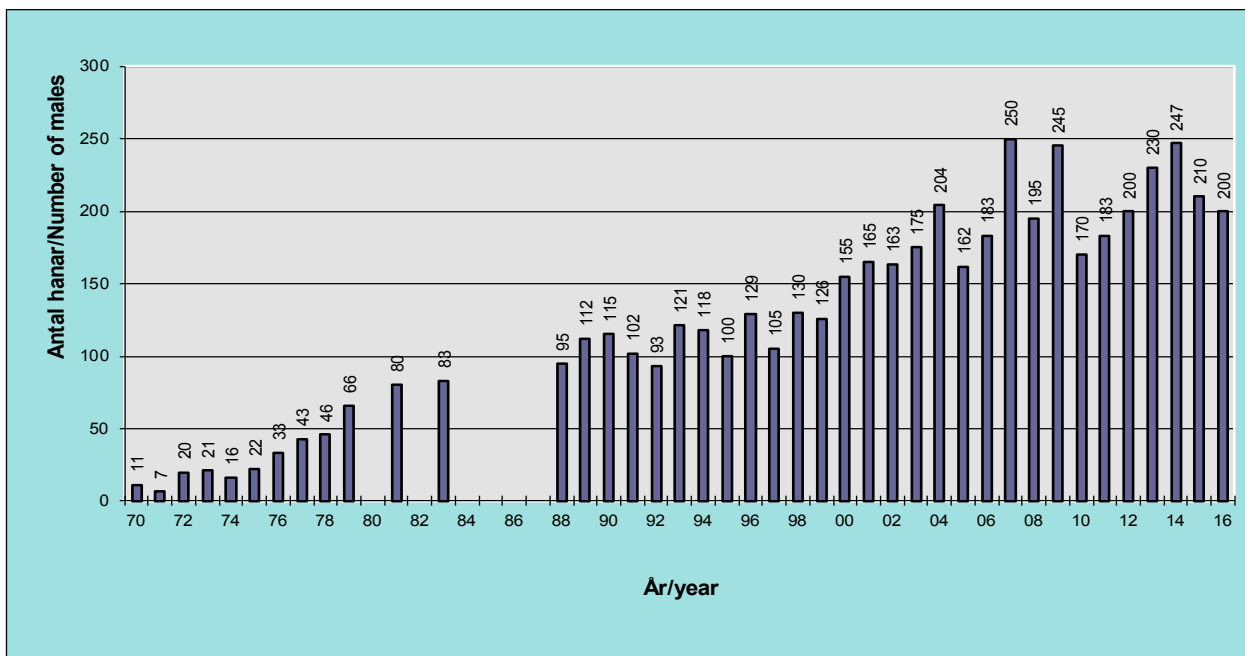
Figur 31. 17 par svarttärnor häckade vid Tovören (svart punkt). *17 pairs of Black Tern started breeding (at the black dot).*

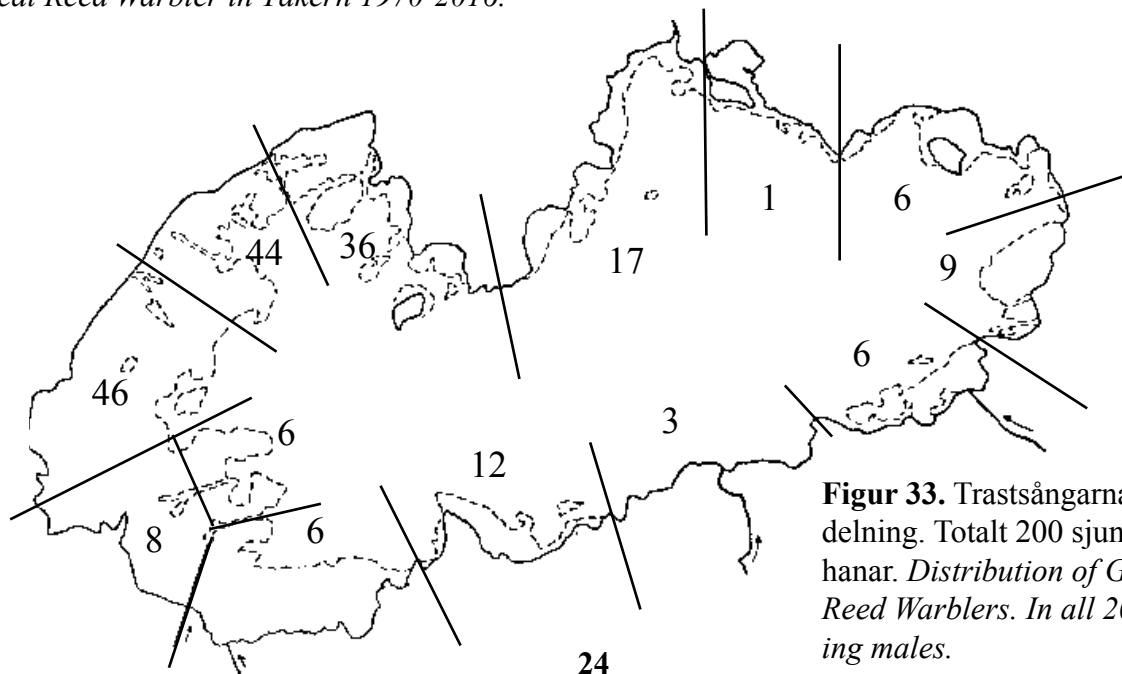
Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* (NT)

Lars Gezelius

Årets insats koncentrerades på att inventera antalet sjungande hanar. Första trastsångaren hördes redan 23 april. I stort sett alla vassområden blev inventerade och sjungande hanar prickades in på vasskartor från 21 maj till 12 juni. De flesta områden besöktes en gång, men några besöktes två till tre gånger. Årets inventering slutade på 200 sjungande hanar, vilket är strax under medeltalet för 10-års perioden 2006-2015 som är 211. Det var mycket höga tätheter i Källstadviken och västra vassarna medan det var ovanligt få revir i Renstad yttre. I övrigt var fördelningen i sjön ungefär som under de senaste åren. Under den standardiserade märkningen vid Renstad kanal i juli-september fångades endast tre trastsångare. Det är lägre än den genomsnittliga fångsten som är sex fåglar per säsong sedan 1994. Fångststatistiken vid Renstad kanal har inte varit särskilt väl korrelerad med antalet sjungande hanar de senaste åren.

Figur 32. Antalet revirhävdande trastsångare i Tåkern 1970-2016. *Number of singing males of Great Reed Warbler in Tåkern 1970-2016.*

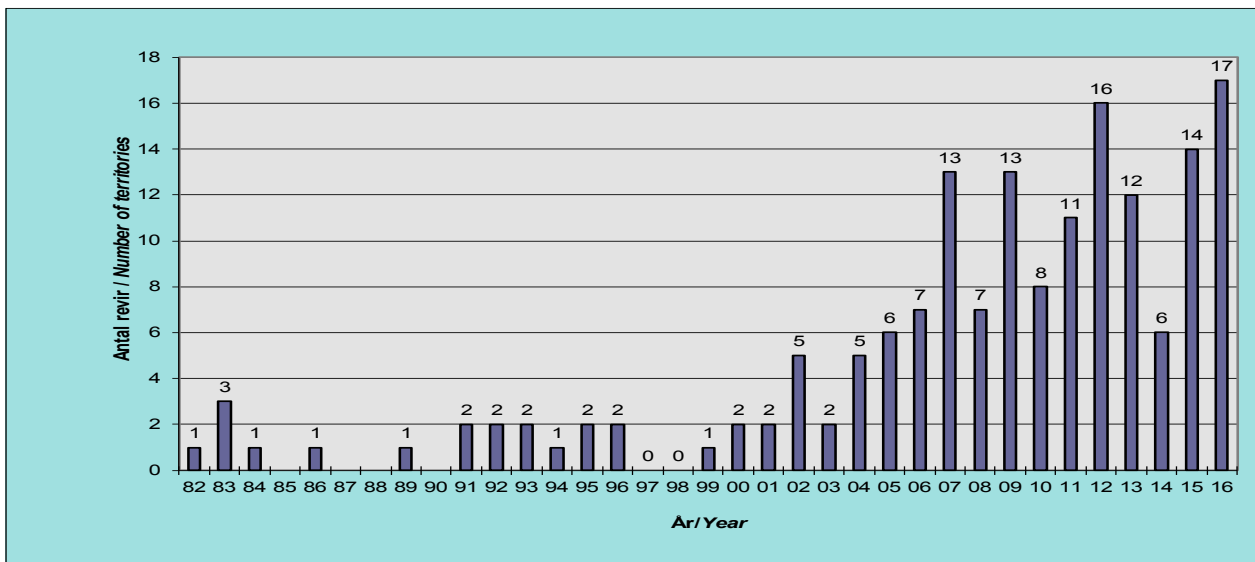
Figur 33. Trastsångarnas fördelning. Totalt 200 sjungande hanar. *Distribution of Great Reed Warblers. In all 200 singing males.*

Vassångare *Locustella luscinioides* (NT)

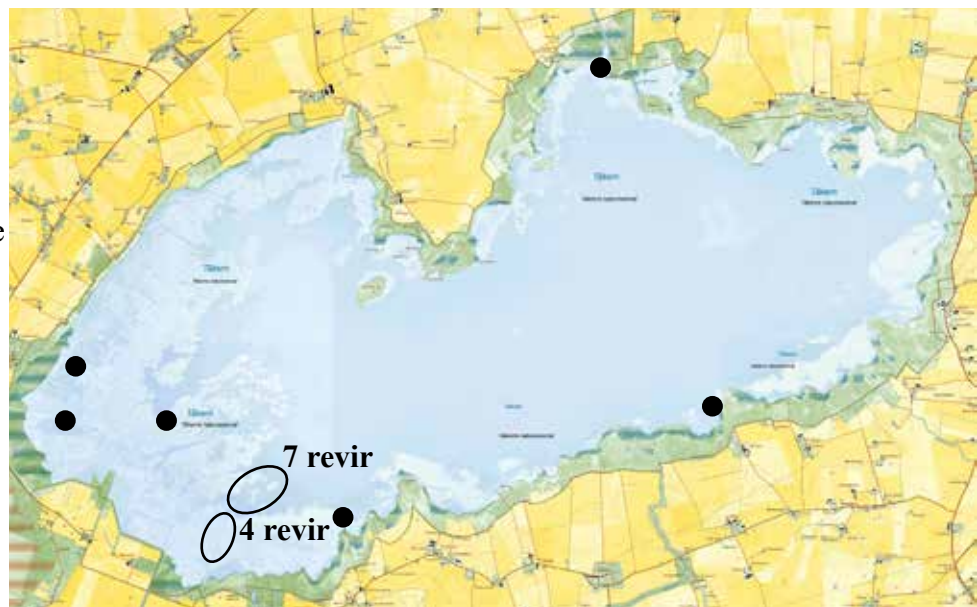
Lars Gezelius

Efter ett förstafynd 1972 och en första konstaterad häckning 1996 har Tåkernbeståndet av vassångare ökat sedan början av 2000-talet. År 2012 blev det en ny toppnotering med 16 revirhävande hanar och minst sju inledda häckningar. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 30 par i Sverige. Artens etablering i Tåkern, såväl som i Sverige, är intressant att följa, varför ett färgmärkningsprojekt inleddes 2007. I år fångades dock ingen vuxen fågel, men då detta sker märker vi våra vassångare med en orange färgring över aluminiumringen på höger ben och två individuella färgringar på vänster ben. Färgmärkningarna ger oss också möjligheter att studera vassångarens ortstrohet. Hittills har endast två hanar återkommit till Tåkern ett år efter att de ringmärkts, vilket antyder att de flesta fåglar som dyker upp är nya individer, eventuellt förlängda flyttare från den europeiska kontinenten. Första obsen för året gjordes 1 maj vid Renstad kanal. Arten noterades i år med hela 17 revir, där drygt hälften finns relativt tätt i Renstad Yttre. Hela 15 årsungar märktes under sensommaren vid Renstad kanal, vilket är rekord. Totalt har nu 89 vassångare ringmärkts i Tåkern. Inga återfynd har rapporterats under året.

Figur 34. Antalet revirhävande vassångare i Tåkern 1992-2016. *Number of singing males of Savi's Warbler in Tåkern 1992-2016.*

Figur 35. Vassångare i Tåkern 2016. Totalt minst 17 revir. *Distribution of territories of Savi's Warbler. In all 17 singing males.*

Skäggmes *Panurus biarmicus* (NT)

Lars Gezelius

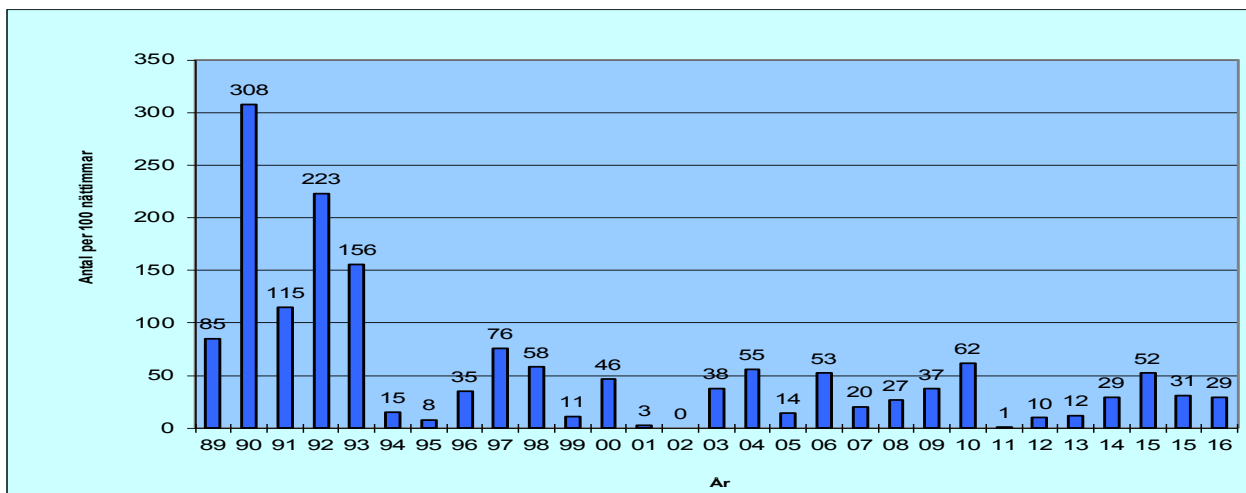
Vintern blev mycket mild varför skäggmesarna bör ha klarat sig relativt bra. Hela 189 observationer under året finns på Artportalen och arten noterades alla månader (fig. 36). Skäggmesen fortsätter sin svagt ökande trend efter bottenåret 2011. Under vintern noterades 10-20 ex. vid Svältinge, Renstad, Glänås och Hov. Under högflyktsperioden i oktober noterades som mest 200 ex. vid Renstad kanal, 90 vid Glänås och 100 vid Hov.

Höstmärkning

Totalt märktes 170 flygga skäggmesar vid den standardiserade fångsten vid Renstad kanal. I figur 37 visas fångsten per nättimme under september-oktober för de senaste åren, vilket kan ge en fingervisning om förändringar av populationsstorleken. Mellan 1993 och -94 skedde en kraftig minskning och därefter har populationen legat på en lägre nivå och fluktuerat. De senaste åren är trenden ökande. Årets fångst blev 29 fåglar per 100 nättimmar, vilket är nära medelfångsten 2006-2015 som är 30 fåglar per 100 nättimmar. Nästan 14000 skäggmesar har nu märkts vid Tåkern genom åren. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 12000 par i Sverige. Ett par märkt i aug. 2015 kontrollerades i april 2016 i Uknö, Lofta.

Figur 36. Antalet rapporterade skäggmesar per vecka vid Tåkern 2016.
Number of reported Bearded Tits per week 2016.

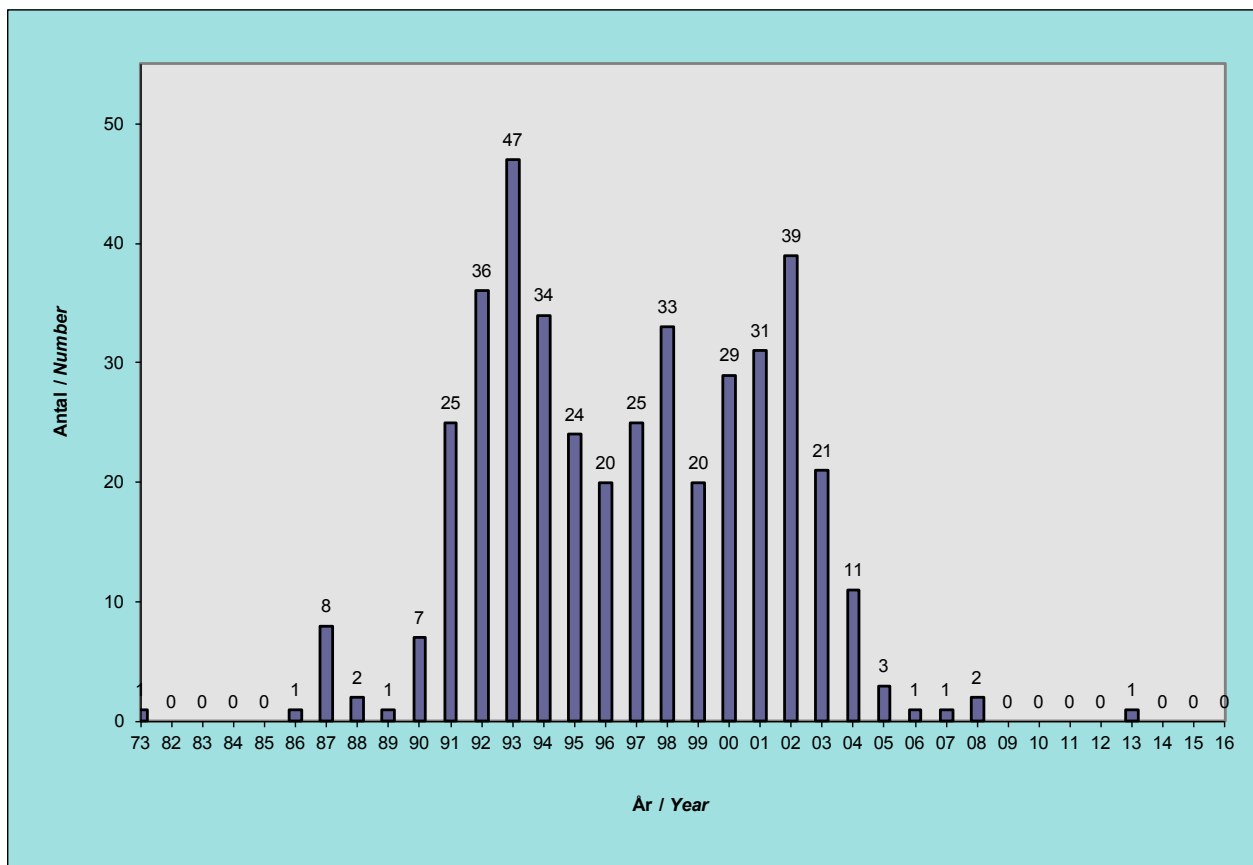
Figur 37. Antalet fångade skäggmesar per 100 nättimmar under september-oktober 1989-2016.
Number of trapped Bearded Tits per 100 net-hours during September-October 1989-2016.

Pungmes *Remiz pendulinus* (EN)

Lars Gezelius

Pungmes noterades konstigt nog i exakt samma omfattning som 2015. Det var vid Glänås med tre ex. 23 maj och ett ex. där 12 juni. Inga bofynd gjordes under året. Populationen har vikande trend i Tåkern, liksom i hela Sverige, och arten klassas som starkt hotad på den nya rödlistan. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 60 par i Sverige. Det är troligen ingenting i Tåkerns biotoper som spelar in eftersom det finns gott om björkridåer utefter kanalerna som fortsatt erbjuder goda häckningsplatser.

Figur 38. Antal funna påbörjade/kompleta pungmesbon vid Tåkern 1973-2016. *Number of found nests of Penduline tit (in various stages of completion) at Tåkern 1973-2016.*

Ringmärkning / Bird ringing

Lars Gezelius

Under året ringmärktes 3329 fåglar av 61 arter, och nu har nästan 120000 fåglar märkts genom åren. Det blev ingen ny märkart men tre årsrekord noterades; vassångare (15), kärrsångare (34) och stenknäck (8). Totalt sett blev det ett hyfsat märkår med mer än 1000 fler än medianårssumman som är 2017.

Vassarterna märktes med undantag för rörsångare i tämligen goda antal, t.ex. 513 sävsångare och 223 sävsparvar samt nämnda rekord för vass- och kärrsångare. Med tanke på detta är 580 rörsångare lite lägre än förväntat. 685 boungar märktes, bl.a. 50 fisktärnor men endast 16 skrattmåsar. 868 fåglar märktes av Göran Bergengren vid Slästorp, Boxholms kommun, bl.a. många mesar, finkar och siskor.

Märkning av boungar

Under året märktes något färre boungar, 683, jämfört med de senaste sju årens antal kring 1000. Arbetet koncentrerades som vanligt på måsar och holkhäckande arter. Fisktärna märktes i normala antal med det blev tämligen få skrattmåsar märkta. Bland ovanligheter detta år var märkningen av boungar av alkor i Gryts skärgård; sju tordmular och 12 sillgrisslor. Skranttärnorna hade här ett sämre år och endast tio ex. märktes. Antalet märkta boungar i holkar blev 536.

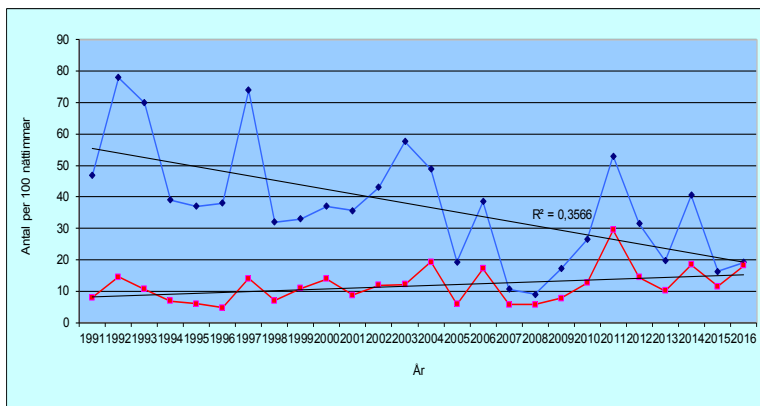
Höstmärkning

Fångstinsatsen vid Renstad kanal 3 juli till 9 oktober resulterade i 2733 nättimmar inom ramen för den standardiserade vassmärkningen. Antalet nättimmar var i juli 1362, i augusti 801, i september 528 och i oktober 82.

Vad gäller trender, i form av antalet fåglar märkta per 100 nättimmar, kan vi konstatera att det blev relativt lågt antal för rörsångare (19 per 100 nt mot medel på 38) och arten har en nedåtgående trend över tid. 18 sävsångare per 100 nt är däremot väl över medelantalet som är 12. Åtta sävsparvar fångades per 100 nättimmar, vilket också är högre än medelantalet som är fem. Alla 15 vassångare var årsungar. Endast tre trastsångare fångades under sommaren/hösten. Under höstens beckasin-fångst vid Glänås fångades inte en enda beckasin. Under hösten fångades ovanligt få grönfinkar och grönsiskor.

Återfynd och kontroller

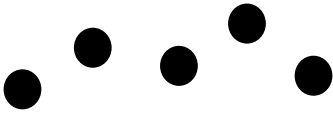
Hittills har 24 återfynd/kontroller rapporterats under året. Kontroller av rörsångare rapporterade bl.a. från Luxemburg, Holland, Tyskland och Frankrike och en sävsångare kontrollerades i Polen efter 18 dagar.

Figur 39. Antal fångade rörsångare (blå) och sävsångare (röd) per 100 nättimmar vid Renstad kanal 1991-2016. *Number of trapped Reed Warblers (blue) and Sedge Warblers (red) per 100 net hours 1991 - 2016 at our standard effort site at Renstad canal.*

Tabell 3. Antalet ringmärkta fåglar 2016. Inom parentes anges hur många som var boungar. *Number of ringed birds in 2016. Ringed as nestlings within brackets.*

Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	1
Skrattmås <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	16 (16)
Fiskmås <i>Larus canus</i>	2 (2)
Gråtrut <i>Larus argentatus</i>	5 (5)
Skranttärna <i>Hydroprogne caspia</i>	10 (10)
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	56 (56)
Silvertärna <i>Sterna paradisaea</i>	11 (11)
Svarttärna <i>Chlidonias niger</i>	6 (6)
Sillgrissla <i>Uria aalge</i>	12 (12)
Tordmule <i>Alca torda</i>	7 (6)
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	3
Hornuggla <i>Asio otus</i>	1
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	14
St. hackspett <i>Dendrocopos major</i>	13
Sånglärka <i>Alauda arvensis</i>	1
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	1
Forsärla <i>Motacilla cinerea</i>	11 (11)
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	5
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	12
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	38
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	3
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	1
Koltrast <i>Turdus merula</i>	10 (3)
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	2
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	3
Vassångare <i>Locustella luscinioides</i>	15
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenob.</i>	513
Kärrsångare <i>A. palustris</i>	34
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	580
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	3
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	4
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	7
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	16
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	13
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	9
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	1
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	162 (5)
Svartvit flug. <i>Ficedula hypoleuca</i>	172 (163)
Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	174
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	29
Entita <i>Poecile palustris</i>	46 (22)
Tallita <i>Poecile montanus</i>	11
Tofsmes <i>Parus cristatus</i>	2
Svartmes <i>Periparus ater</i>	7
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	422 (153)
Talgoxe <i>Parus major</i>	432 (170)
Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	20 (6)
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	2
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	5
Skata <i>Pica pica</i>	6 (4)
Kaja <i>Corvus monedula</i>	6
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	25 (22)
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	13
Pilfink <i>Passer montanus</i>	53
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	12
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	39
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	6
Gråsiska <i>Carduelis flammæa</i>	1
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	2
Stenknäck <i>Coccothraustes coccoth.</i>	8
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	31
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	223
Antal arter:	61
Summa:	3329 (683)

Punktrutt Tåkern runt / Standard route around Tåkern

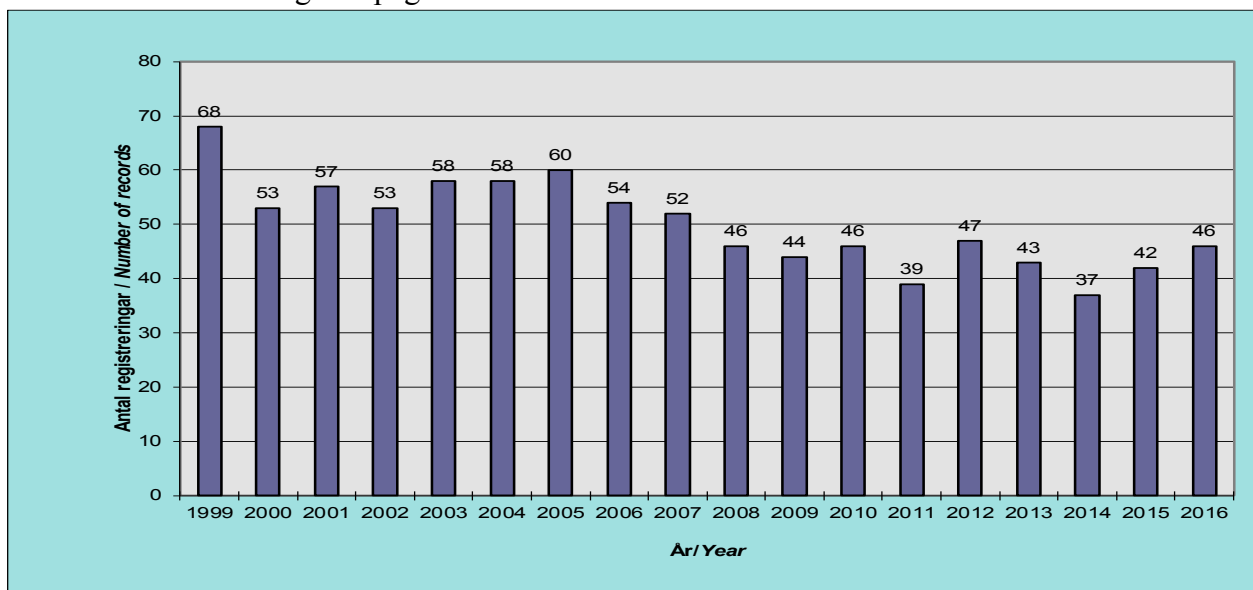
Lars Nilsson

På sjuttioalet fanns ett antal fasta punktrutter i Tåkern som inventerades under framförallt häckningstid. De var belägna i det sydvästra vassområdet och förflyttningarna mellan punkterna skedde med kanot. Som förste inventerare fungerade Gunnar Björkman. Vissa rutter blev med tiden oframkomliga p.g.a. dåligt underhållna kanaler. Därför slutade rutterna att paddlas i slutet av 70-talet. Materialet som samlades in är bara grovt bearbetat.

Fältstationen återupptog 1998 arbetet med fasta punktrutter. En rutt består av tjugo punkter som inte får ligga för nära varandra (för att förhindra dubbelräkning). Rutten startas senast en timme efter soluppgången och vid varje punkt noteras alla fåglar som ses eller hörs under fem minuter. Eftersom avsikten var att kunna genomföra inventeringarna när som helst under året lades punkterna utmed det allmänna vägnätet runt sjön, "Giro del Tåkern" var skapat. Tanken var också att samla in jämförbara data om jordbrukslandskapets fåglar. Förfarandet följer reglerna för Svenska Häckfågeltaxeringen. Där beskrivs också varje punkt avseende biotop. Fyra poäng fördelas på de fyra huvudbiotoperna; barrskog, lövskog, åker/bete och myr/hygge. För vår rutt blev fördelningen åker 70 poäng, lövskog 7 poäng och myr 3 poäng. Utan tvekan en rutt i jordbrukslandskapet!

Målet är att inventera rutten en gång omkring nyår och en gång under häckningstid i början av juni. Det är viktigt att vädret vid inventeringstillfället är bra, dvs utan besvärande nederbörd eller blåst. Vinterinventeringen genomfördes för tjugonde året i januari 2017, medan 18 inventeringar hittills gjorts i juni. Fältstationen har också en sommar- och vinterpunktrutt på Omberg som inventerades första gången 2000. Huvudansvar för inventeringarna har Bengt Andersson, Lars Gezelius och Lars Nilsson. Avsikten med den här typen av inventering är dels att beskriva fågelsamhället och dels att följa förändringar i antalet fåglar över tiden. Detta gör att man bör ha många års resultat för att kunna få någorlunda säkra siffror. Resultatet av inventeringarna är en viktig pusselbit i den nationella övervakningen av fåglarnas populationsutveckling. Se www.fageltaxering.se.

I figuren nedan anges totalantalet punkter där jordbruksmarksfåglar (tofsvipa, sånglärka, ladusvala, buskskvätta, stenskvätta, törnsångare, stare, gråsparv, hämpling, gulspurv) registrerats 1999-2016. Tio arter är med i sammanställningen, det innebär att högsta möjliga totalantal punkter är 200 varje år (10 arter x 20 punkter). Trenden under perioden är tydlig, antalet registreringar har minskat under de arton år som räkningarna pågått.

Figur 40. Antal registreringar av jordbruksfåglar på punktruten "Tåkern runt" 1999-2016. *Number of records of bird species typical for agricultural landscape noted on the standard route around Tåkern 1999-2016.*

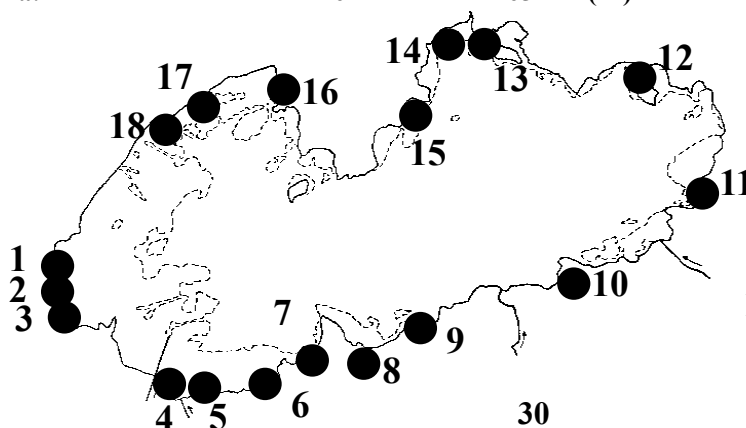
Inventering av Tåkerns strandängar

Lars Nilsson, Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Lars Gezelius, Jan Henriksson & Gunnar Myrhede

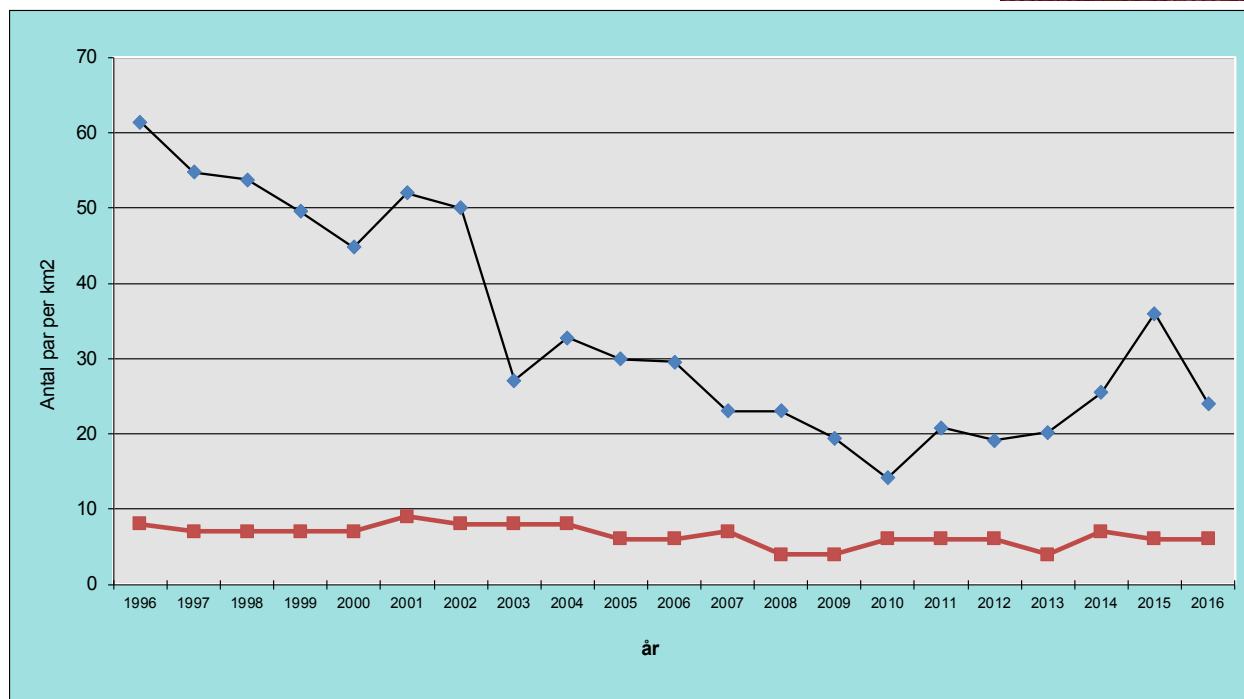
Under året har 18 hävdade, öppna strandängar besökts under häckningstid för att dokumentera antalet häckande fåglar. Mest intresse har ägnats de typiska strandängsarterna; vadare, gulärta och ängspiålar. Observationer av andra arter, såsom andfåglar, har också noterats. De större ängarna har besökts 5-6 gånger från slutet av april till midsommar. Mindre och mer lättinventerade ängar besöktes 3-5 gånger. I tabellen nedan sammanfattas antalet häckande par av tofsvipa, rödbena och gulärta. Karteringen av dessa arter är tillförlitlig samtidigt som förekomsten av dessa arter indikerar att områdets hävd är relativt god. När det gäller tofsvipa står siffran oftast för högsta antalet ruvande fåglar och för rödbenan liksom gulärlan antalet revirhävdande par. Arealen avser inventerad strandäng inklusive den s.k. blå bården. 15 ängar har inventerats sedan 2003. Under 2011 tillkom två ängar; Toregårdsängen och Glänås och 2012 Svälningemaden. För resp. äng anges även aktuell hävdstatus i kategorierna god, måttlig, svag och saknas. Igenväxningsgraden anges i kategorierna låg, medel och hög. Tofsvipan minskade på 14 av de 18 ängarna och ökade på en äng. Rödbenan minskade marginellt i antal, men fanns på 11 ängar jämfört med tio ängar 2015. Gulärlan noterades på åtta ängar (14 ängar 2015).

Tabell 4. Antal revir av tofsvipa, rödbena och gulärta på Tåkerns välhävdade strandängspartier 2016, inom parentes anges antal per km². *Number of breeding Lapwings, Redshanks and Yellow Wagtails on the meadows at Tåkern 2016, within brackets are given number per km².*

	Storlek (ha)	Tofsvipa Lapwing	Rödbena Redshank	Gulärta Yellow Wagtail
1. Väversundamaden	22	3 (14)	1	1
2. Charlottenborgsmaden	15	2 (11)	1	-
3. Lövängsborgsmaden	18	2 (13)	-	-
4. Renstadmaden	7	1 (14)	-	-
5. Kvarnängen	16	10 (63)	1	-
6. Bankängen	23	6 (26)	1	-
7. Toregårdsängen	10	2 (20)	1	-
8. Svanshals äng	21	3 (14)	1	2
9. Glänåsängen	2	- (-)	1	1
10. Sjötuna	9	3 (33)	2	-
11. Furåsa/Hov	23	2 (9)	-	1
12. Säby	16	2 (13)	1	1
13. Svälningemaden	8	2 (25)	-	1
14. Herrestad	15	4 (57)	-	-
15. Källstad hopabete	26	8 (31)	3	-
16. Källstadviken	5	- (-)	-	1
17. Yxstad strand	12	9 (75)	-	-
18. Åsby	19	6 (32)	1	1
Summa:	267	65 (24)	14 (5)	9 (3)

Figur 41. Strandängarnas lägen.
The location of the meadows.

Figur 42. Antal revir av tofsvipa (blå punkter) och rödbena (röda) per 100 ha på Tåkerns inventerade strandängar 1996-2016. *Number territories of Lapwing (blue dots) and Redshank (red) per 100 ha on the investigated meadows at Tåkern 1996-2016.*

Väversundamaden 22 ha. Hävdstatus: god-måttlig. Igenväxning: låg.

En medelstor strandäng som ligger nedanför Väversunda kyrka vid sydvästra delen av Tåkern. Ängen avgränsas i väster av kyrkogården och några tomter, samt innefattar även en yta med flera grova almar strax norr om kyrkan. Betetrycket har varit måttligt eller tämligen gott på de lite torrare delarna av ängen, men vissa år kommer betesdjuren ut för sent på säsongen för att lyckas hålla vegetationen i schack. Närmast vassen brukar relativt hög gräsvegetation snabbt komma upp på våren. Fin blå bärd i april. Vassen utanför strandängen är tät utan öppningar och kanaler.

Antal häckande par:

	1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15	2016
Tofsvipa	4,2	1,8	1,8	2	3
Rödbena	0,2	0,2	0,6	0,2	1
Enkelbeckasin	?	?	?	0,4	2
Gulärsla	?	?	-	0,2	1

Charlottenborgsmaden 15 ha. Hävdstatus: god-måttlig.

Igenväxning: medel.

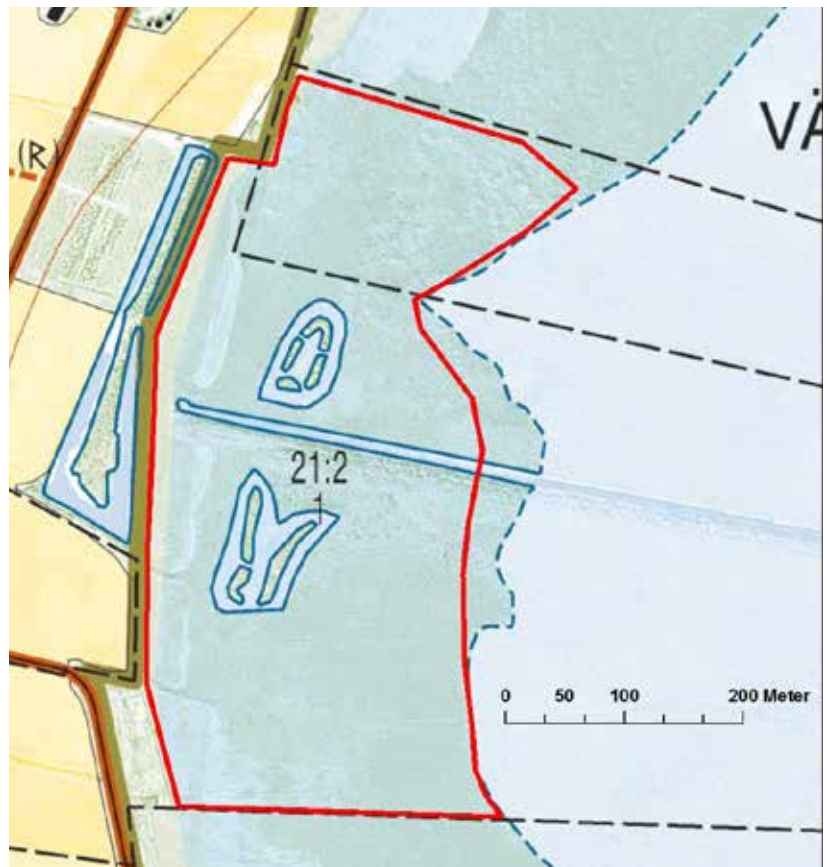
Den här ytan har tidigare legat för fåfot. Med början 1999 startade en restaurering av området. Med hjälp av grävmaskin skapades norr och söder om Charlottenborgskanalen två dammar med öar. De är 0.5-1 m djupa och ca 1 ha stora. Även kanalen har breddats och fördjupats. Av någon anledning har träd planterats på kanalbanken! När vårens högvatten dragit sig tillbaka betas området. Den här ytan är en blandning av olika miljöer med olika behov av hävd. Trots, eller tack vare, detta hopkok av grävmaskinsmiljöer varvat med slåttermad är fågellivet rikt och antalet arter våtmarksfåglar stort. Gränsande till strandängen breder sälgbuskagen ut sig. Tofsviporna häckar framförallt på angränsande åkrar men ungarna drar efter kläckning snabbt ned till strandängen.

Antal häckande par:

	Medel 00-05	2006-10	2011-15	2016
Snatterand	0,5	1	0,2	-
Årta	1	0,2	-	-
Skedand	1,5	0,6	-	-
Tofsvipa	5	1,8	1,2	2
Enkelbeckasin	4,2	3,4	1,5	3
Rödbena	2,2	1,8	0,6	1
Gulärta	0,2	0,8	-	-
Ängspioplärka	0,4	-	-	-

Övriga observationer:

Dubbelbeckasin 1-2 spelande i maj.

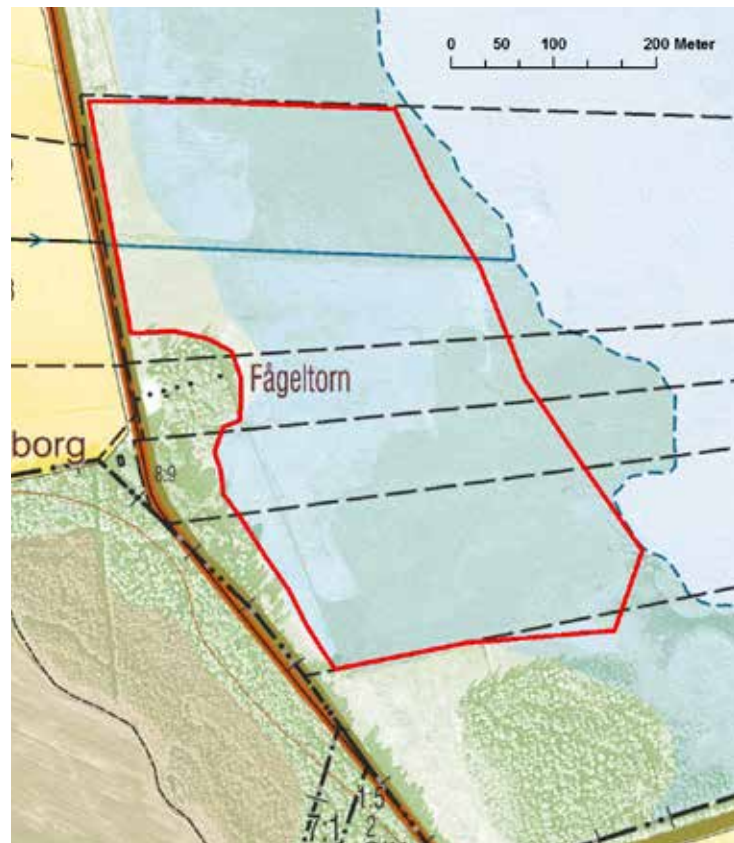
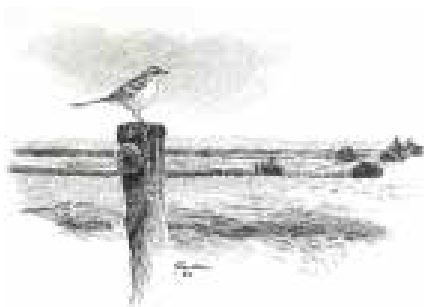

Lövängsborgsmaden 18 ha. Hävdstatus: God. Igenväxning: låg.

1988 påbörjades restaureringen av Lövängsborgsmaden genom fräsning och hela dagens yta om ca 18 ha blev klar 1991. Restaureringen bekostades av Tåkernfonden WWF. Maden sköts genom slåtter och den utförs med ett rotorslätteraggregat i augusti. Det slagna gräset stränkläggs och samlas upp alternativt eldas. Efterbetning sker med nötkreatur/hästar. Karaktäristiskt för slåtterängen är att gräset växer kraftigt när värmen kommer och vattnet sjunker undan. Det gör att fåglarna kan vara svårsedda från mitten av maj och fram till slåttern. God hävd framför plattformen i form av slåtter. Västra delen betas. En del buskuppdrag utmed diket centralt. I SO 30-50 cm hög starr.

	medel 1993-99	2000-04	2005-09	2010-14	2015	2016
Årta	1,4	0,2	0,6	-	-	-
Småfläckig sumph.	1,3	1,2	1,6	1,2	1	1
Tofsvipa	13	7	5,6	2,4	4	2
Enkelbeckasin	ca 14	12	8,2	5,2	4	5
Dubbelbeckasin	0,3	0,2	-	-	-	-
Rödbena	4,7	3	2	1,6	1	-
Brushane	0,4	-	-	-	-	-
Ängspiplärka	1	0,4	0,6	0,2	1	-
Gulärta	0,7	0,2	0,2	-	1	-

Övriga observationer:

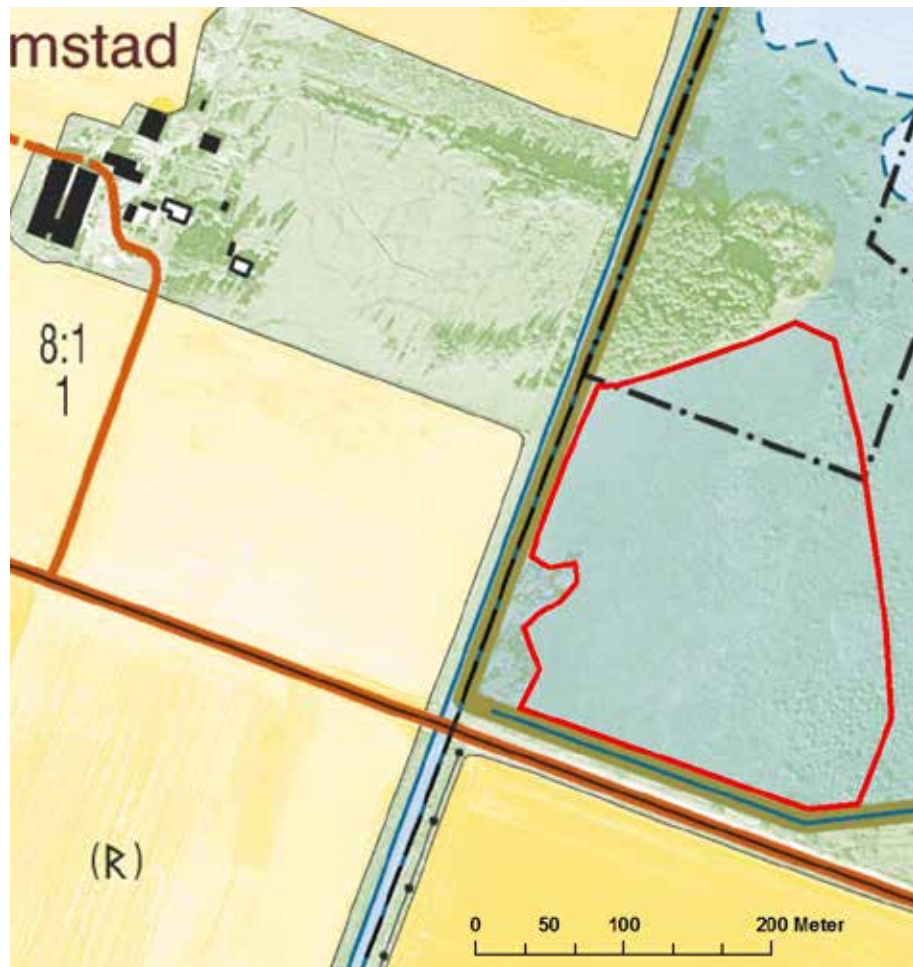
Renstadmaden 7 ha. Hävdstatus: God. Igenväxning: låg.

Restaureringen av denna slåttermad strax öster om Ramstad kanal påbörjades under hösten 1997 i Länsstyrelsens regi med buskröjning och fräsning av starrtuvor. Den restaurerade ytan är ca 7 hektar. Maden kan avspanas väl från vallen eller vägen söder om maden. I augusti 2002 släpptes de första betesdjuren på ytan som varit obetad under många år. Betestrycket blev dock för svagt och under efterföljande vår fanns mycket långt fjolårsgräs och stora tuvor. Från 2003 har betningen fungerat tillfredsställande.

Antal häckande par:

	medel 1998 - 2002	2003-07	2008-12	2013	2014	2015	2016
Gräsand	1,1	1	-	-	-	-	-
Årta	0,2	-	-	-	-	-	-
Småfläckig sumph.	1,0	1	0,4	-	-	-	1
Tofsvipa	4,0	2	2	1	3	-	1
Enkelbeckasin	5,6	3,6	2,6	2	2	-	1
Rödbena	0,2	0,6	0,4	-	1	-	-

Övriga observationer:

Kvarnängen 16 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: medel.

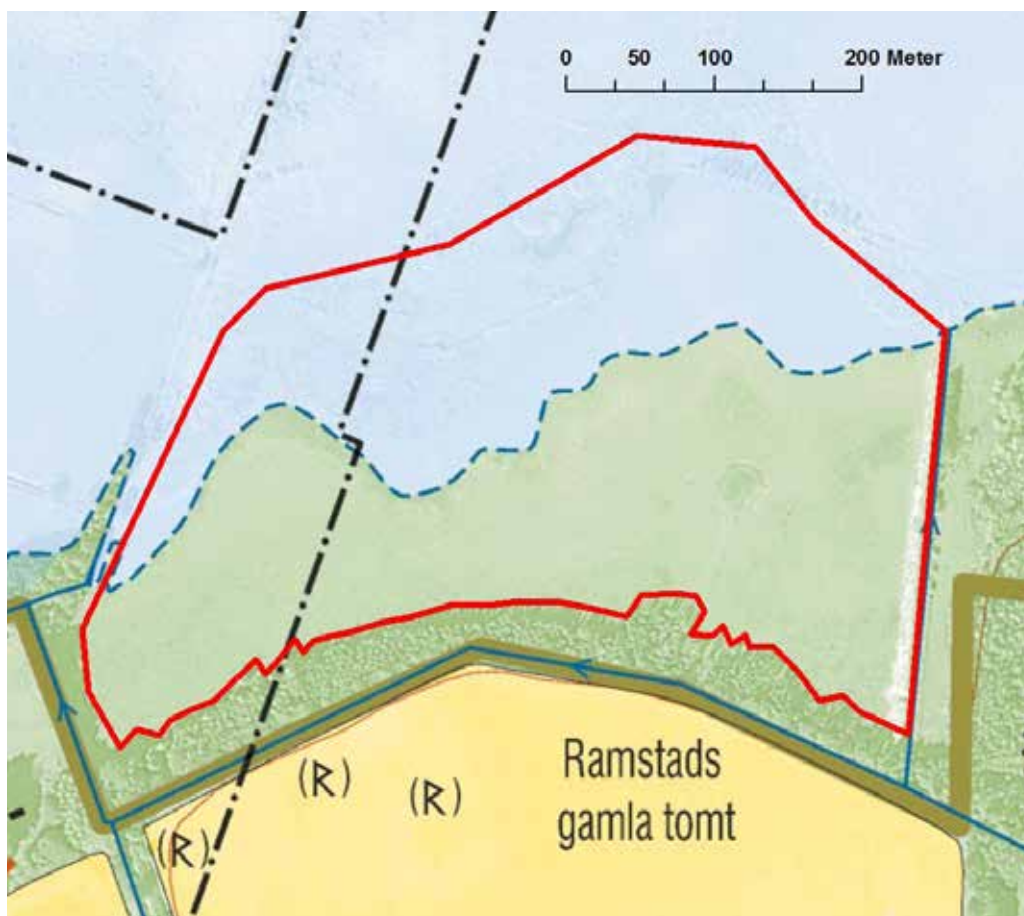
Effekterna av restaureringen 1993 då den blå bården bearbetades med specialmaskin har efter hand klingat av. Betestrycker på ängsmarken är oförändrat bra men tyvärr visar djuren inget större intresse för att beta i den blå bården. Bården är därför ganska igenvuxen med högt gräs/starr och kaveldun. Under hösten 2012 gjordes vissa maskinella rövningar i den blå bården.

Antal häckande par:

	medel 1985-89	1995-99	2000-04	2005-09	2010-14	2015	2016
Tofsvipa	8,4	18	5	3	6,8	12	10
Enkelbeckasin	3,6	5	4	3	2,2	2	2
Rödbena	1,6	3	1,8	-	1	1	1
Ängspipl.	2,8	1	-	-	-	-	-
Gulärta	1,6	2,8	0,4	-	0,4	1	-

Övriga observationer:

Småfläckig sumphöna 1 spel. 21 maj.

Bankängen 23 ha. Hävdstatus: måttlig-svag. Igenväxning: låg-medel.

Ängen är fortfarande i någorlunda väl hävdad skick även om betetrycket minskat under senare år. Antalet häckande och rastande fåglar har också minskat något. Den blå bården minskar i omfång bl.a. beroende på att betesdjuren sällan går ut här och betar. Någon form av maskinell bearbetning av bården, kanske i kombination med ökat betetryck, behövs för att återge Bankängen dess förlorade stjärnstatus. Hävden är måttlig i väster men svag i öster.

Antal häckande par:

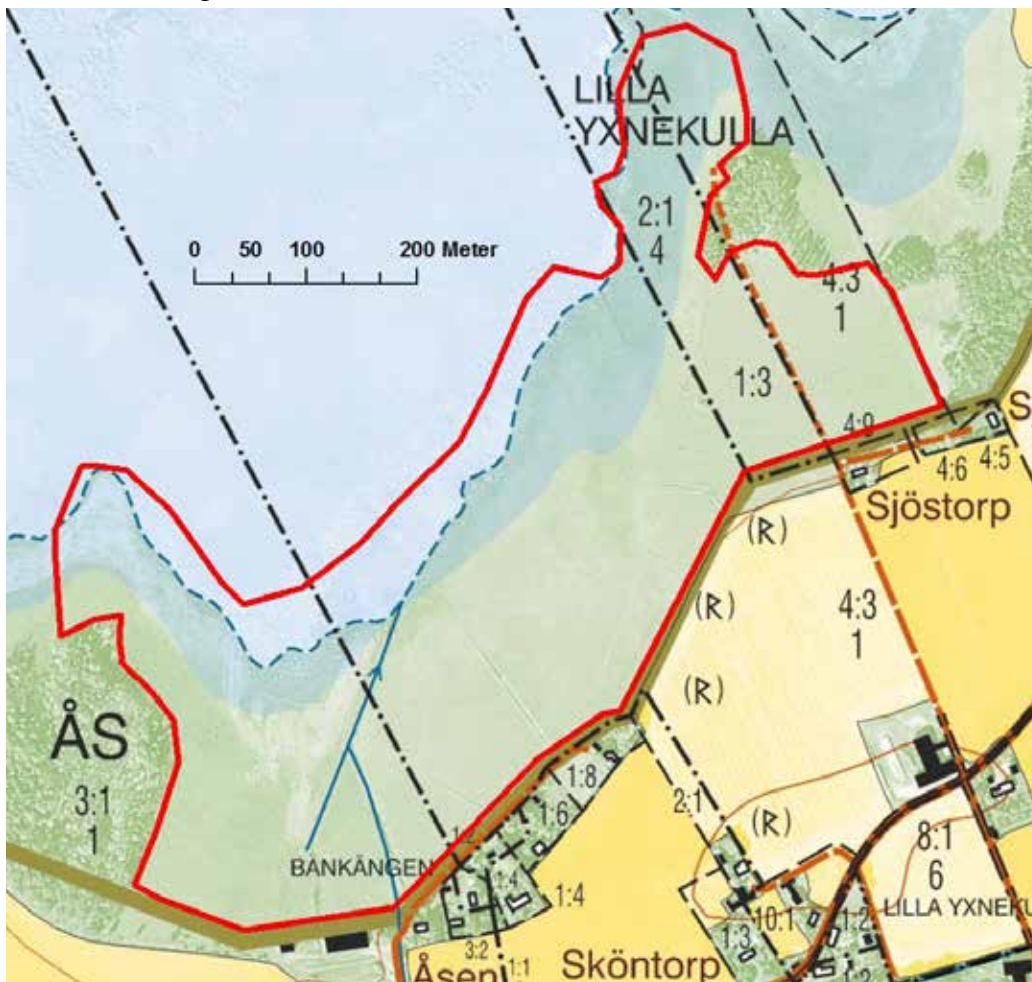
	medel 1996-69	2000-03	2004-08	2009-13	2014	2015	2016
Strandskata	1	1	0,4	0,6	-	-	-
Tofsvipa	15	12	6	6	5	9	6
Enkelbeckasin	3	1,8	3	3,6	5	3	5
Rödspov	0,25	-	-	-	-	-	-
Storspov	0,25	0,3	-	0,4	1	1	-
Rödbena	1	1,3	0,8	1,2	2	2	1
Gulärkla	-	0,8	0,8	0,6	1	1	-

Övriga observationer:

Skedand 1 par.

Småfläckig sumphöna 2 spel. 27 maj.

Gravand 2 11 april.

Toregårdsängen 10 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

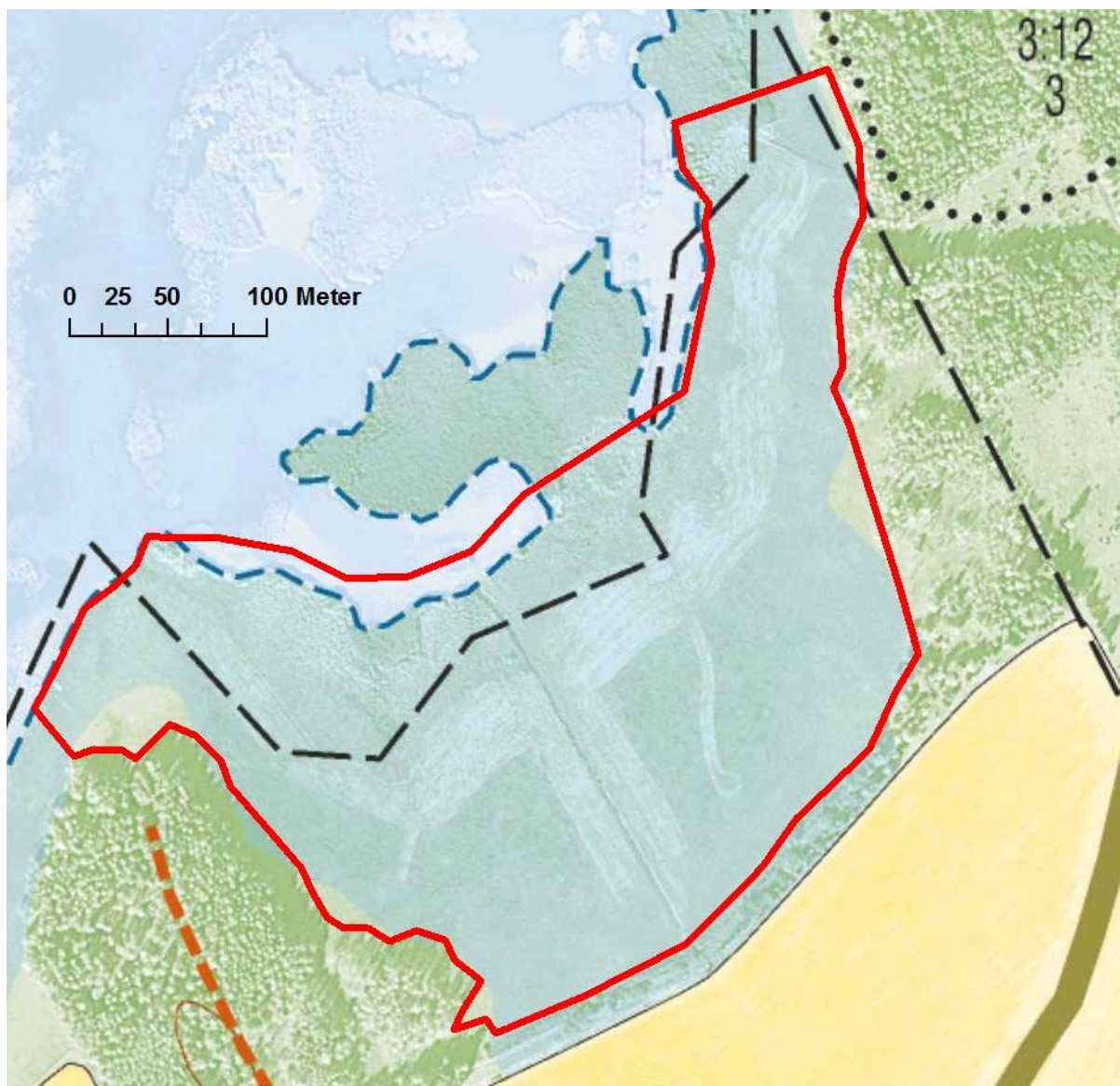
Denna äng har successivt under 2000-talet blivit bättre hävdad och 2011 inkluderades den i strandängsprogrammet. Området har restaurerats under senare år, träd och buskar har röjts. Ängen är relativt blöt med högstarr men torrare partier finns i väster ut mot stranden samt utmed diket centralt. I början av maj var ca 80 % av ytan dränkt. 16 nöt med fem ungdjur betar i maj.

Antal häckande par:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tofsvipa	2	2	2	2	3	2
Enkelbeckasin	3	3	3	1	3	2
Rödbena	1	1	1	1	1	1
Gulärta	-	-	-	-	1	-
Strandskata	-	-	1	-	-	-

Övriga observationer:

Grönbena 1 spel. 14 maj

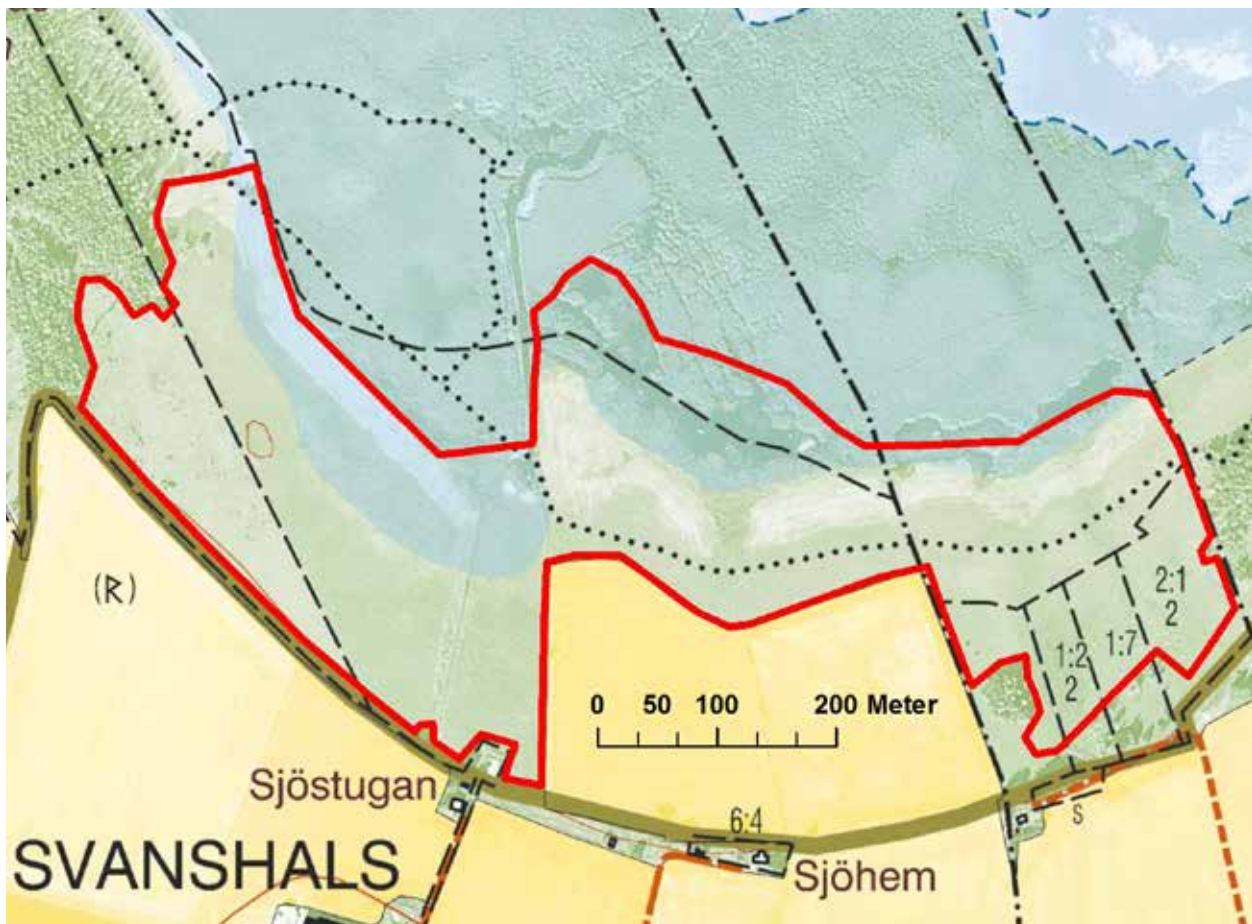
Svanshals äng 21 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Observationerna har dels skett från vandringsleden som går över ängen och dels från den bro som går över ett dike mitt på ängen. Under de senaste åren har de sämst hävdade avsnitten put-sats och betetrycket har ökat. Det har medfört att hävden nu är mycket god över hela området. Den blå bården är mycket bred och i fint skick. Trots den goda hävden är antalet häckande fåglar inte imponerande.

Antal häckande par:

	1985-89	1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15	2016
Strandskata	0,2	0,4	-	0,2	0,4	-
Tofsvipa	7	14	3	1,6	4	3
Enkelbeckasin	8	4	3	2,4	2,6	2
Storspov	0,4	-	-	-	-	-
Rödbena	0,4	1,2	1	0,6	1	1
Ängspiplärka	2,6	2	0,8	0,4	-	-
Gulärta	3,8	3,2	1,6	1,6	1	2

Övriga observationer:

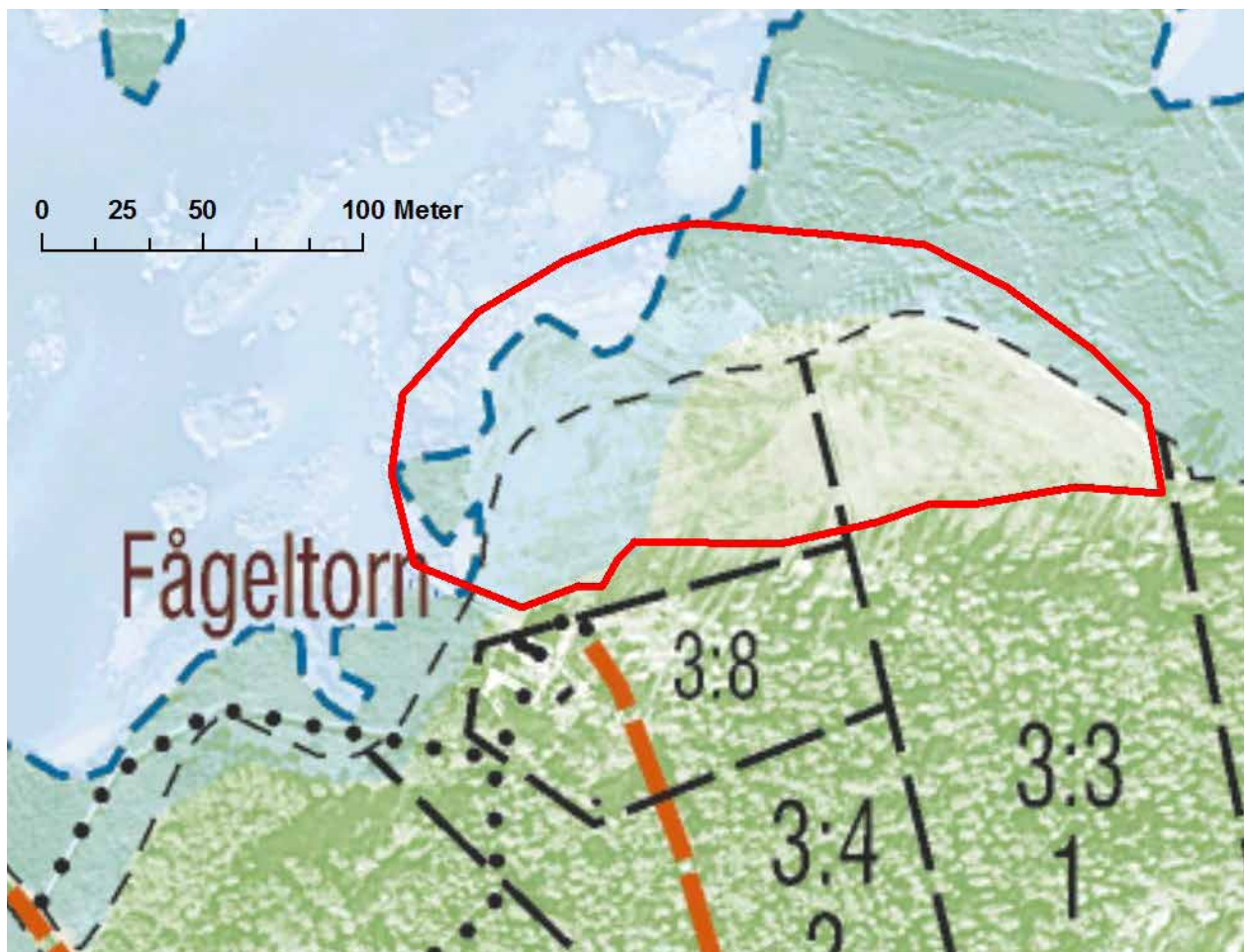
Glänåsängen 2 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg-måttlig.

Denna lilla äng restaurerades genom röjning av *Salix* och efterföljande stubbfräsning 2002. Sedan dess har ängen slagits med slätterbalk/betesputs. Inget bete har förekommit. Ytan är nu mycket välhävdad genom årlig slätter. Den yttre kanten mot sjön är svår att slå och här är det tidvis högre vegetation. Ängen ligger precis intill naturum Tåkern.

Antal häckande par:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tofsvipa	2	1	1	1	2	-
Enkelbeck.	1	1	1	1	1	1
Rödbena	1	1	1	1	1	1
Ängspipl	-	-	1	-	-	-
Gulärta	-	-	1	1	1	1

Övriga observationer:

Sjötuna äng 9 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Ytan är som helhet mycket välbetad och fågellivet är mycket rikt. När det gäller antal individer och arter står Sjötuna i särklass bland Tåkerns strandängar. Detta gäller inte minst vadarna som rastar under både vår- och höstflyttning.

Antal häckande par:

	1993	medel 1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15	2016
Strandskata	-	0,2	-	-	-	1
Tofsvipa	3	10	9	6,4	4,4	3
Brushane	-	0,8	-	-	-	-
Enkelbeck.	4	4	3	1,2	1	2
Rödbena	-	2	2	1,2	1,6	2
Ängspipl.	1	0,2	-	-	0,2	-
Gulärta	1	1	0,6	-	0,4	-

Övriga observationer:

Mosnäppa 12 ex. 14.5

Småsnäppa 13 ex. 21.8

Sandlöpare 1 ex. 3-4.9

Kärrensäppa 72 ex. 19.9

Spovsnäppa 10 ex 28.7

M. Strandpipare 1 par i maj

St. strandpipare 5 ex. 14.5, 44 ex. 14.8

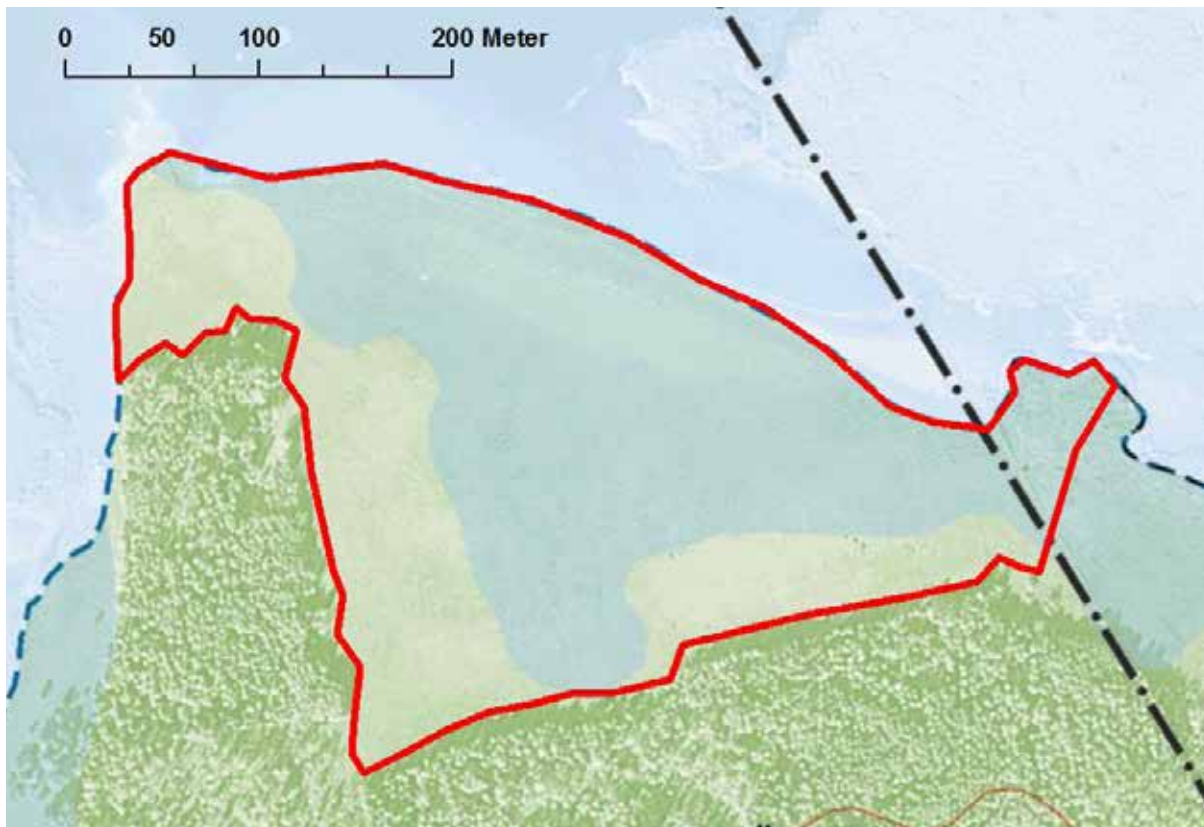
Brushane 95 ex. 14.5

Dammsnäppa 1 ex. 18.5

Brushane 95 ex. 14.5

Skedand 2 par

Årta 1 par

Furåsa - Hov 23 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

En långsträckt strandäng som delvis ligger inklämd mellan skog och vass. Här har aldrig varit några större mängder av häckfåglar, men området är ändå attraktivt för rastare och fåglar på näringssök. En viss utglesning av strandskogen och enbuskmarken har skett under senare år samtidigt som antalet häckfåglar ökat. Skogsdungen i sydöstra kanten av området har avverkats, vilket ökar ytans värde för strandängens fåglar. Blå bården generellt fint utvecklad.

Häckande par:

	medel 2000-04	2005-09	2010-14	2015	2016
Tofsvipa	4,8	3,2	3	3	2
Enkelbeckasin	2,7	3	3,2	4	4
Rödbena	1	0,2	0,8	-	-
Ängspiplärka	1	0,2	0,2	1	1
Gulärta	1	1	1,2	1	1

Övriga observationer:

Årta 1 par

Skedand 1 par

Säby 16 ha. Hävdstatus: måttlig-dålig. Igenväxning: låg-medel.

Området har under lång tid varit välbetat. I början av maj konstaterades dock att beteshävdningen var svag. En del för fågellivet störande element finns i form av ristipp, skjutbana och annan verksamhet. Trots detta är antalet arter och individer relativt högt, men har minskat markant under senare år. Ett par fiskgjuse häckar i en tall i området.

	medel 2001-05	2006-10	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Strandskata	1	1	1	-	-	-	-	-
Tofsvipa	10	3,8	3	3	3	3	2	2
Enkelbeckasin	4	2	3	-	3	2	-	2
Rödbena	1,8	1,4	1	1	-	1	-	1
Ängspiplärka	0,4	0,2	-	-	-	-	-	-
Gulärkla	4	2,6	2	2	3	2	1	1

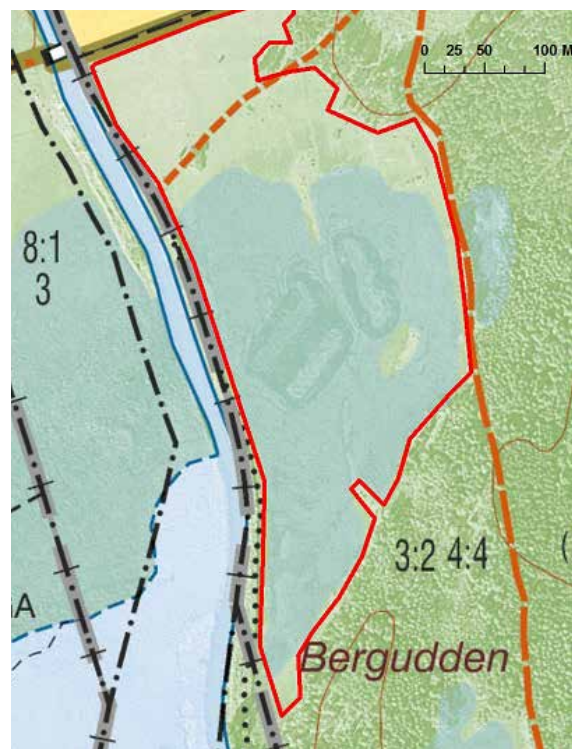

Svälingemaden 8 ha

Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Ett nyligen tillkommet strandängsobjekt som sedan 2012 inkluderas i stationens strandängsprogram. Ytan är belägen längs östra sidan av Tåkerns utlopp, Mjölnaån, i anslutning till Svälinge besöksområde. Betestrycket är tillfredsställande över i stort sett hela ytan. I norra delen växer några tallar ute på ången som annars är fri från buskage och mycket välbetad. I södra delen finns några maskinupptagna vattenhål omgivna av högstarrsvegetation.

	2012	2013	2014	2015	2016
Tofsvipa	1	-	1	2	2
Enkelbeck.	-	1	2	-	2
Rödbena	-	-	-	-	-
Gulärkla	1	-	1	1	1

Källstad hopabete 26 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Hopabetet är välbetat och utgör utmärkta häckningsmiljöer för strandängsfåglar. Tyvärr är området svårinventerat pga få utsiktspunkter, vattenhinder, halvvida kreatur och hänsynskrävande rovfåglar. Det verkliga antalet revir är därför troligen något högre än vad som redovisas nedan.

	1993	medel 1996-2000	2001-04	2005-09	2010-14	2015	2016
Strandskata	?	0,6	1	0,6	0,4	-	-
M. Strandp.	1	-	0,5	0,2	-	-	1
Tofsvipa	14-18	13	12,8	6	4	10	8
Brushane	1-2	0,2	0,5	-	-	-	-
Enkelbeck.	10-12	5	8,2	5	0,8	2	3
Storspov	1	-	-	-	-	-	-
Rödbena	1	1	1,2	1,4	1,6	3	3
Drillsnäppa	-	0,4	0,5	-	-	-	-
Ängspiplärka	6	1	0,8	-	-	-	-
Gulärta	1-2	2	2,8	1,4	0,6	1	-

Övriga observationer:

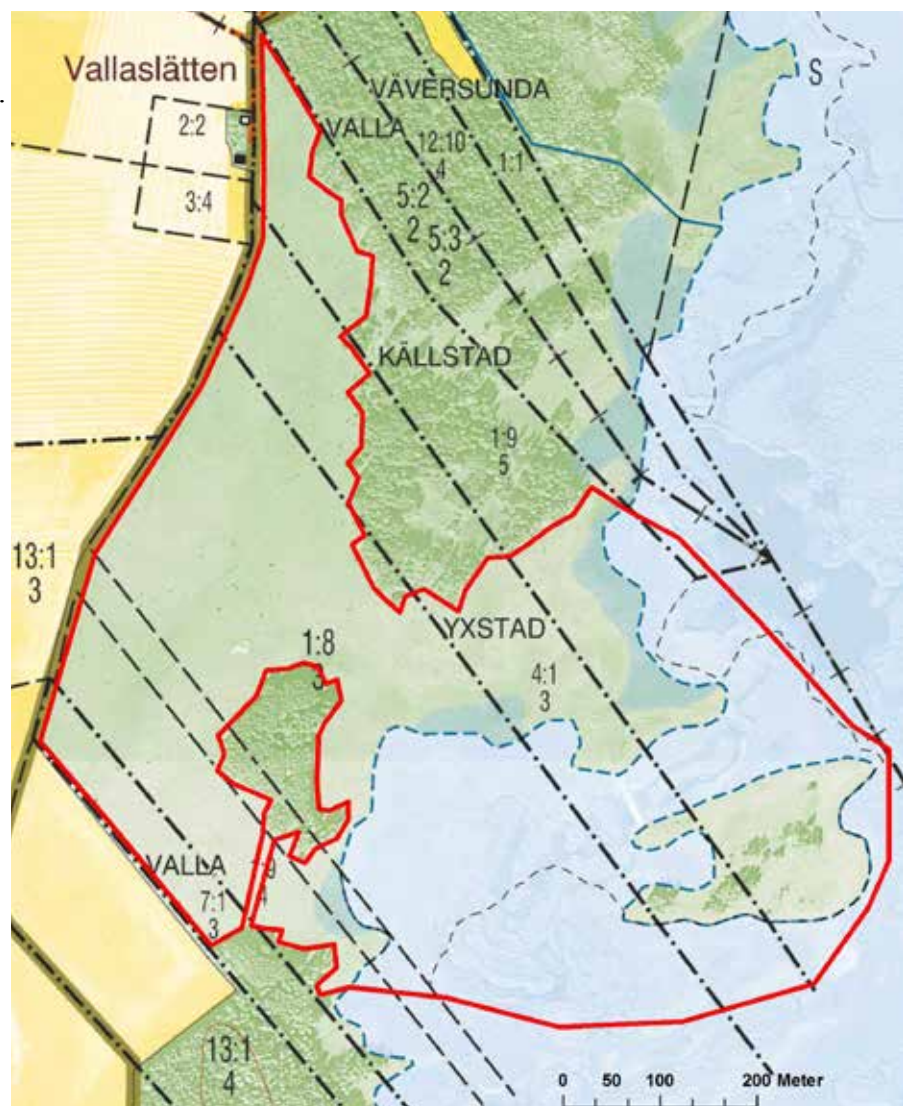
Skedand 1 par

St. strandpipare 1 trol. häckn.

Tundrasädgås 600 ex. 30.4

Brushane 18 ex. 8.5

Grönben 30 ex. 8.5

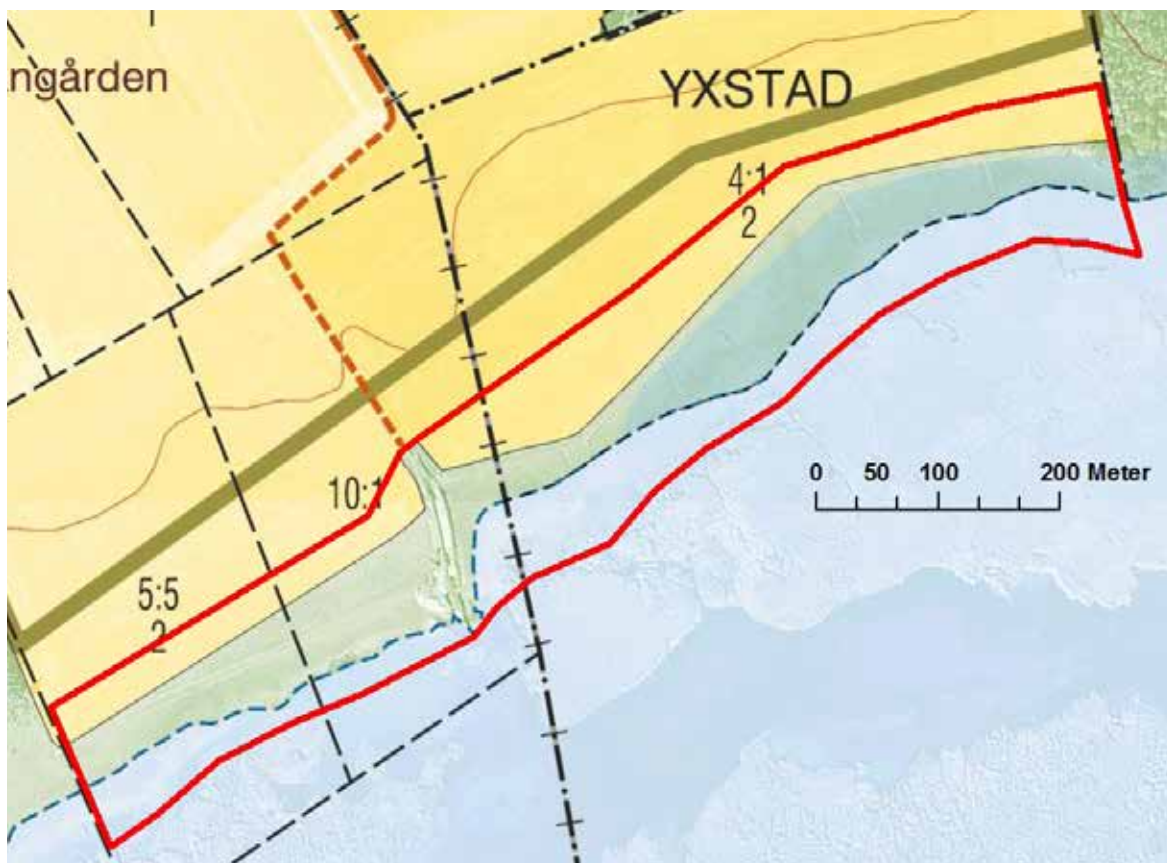
Yxstad strand 12 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

Området är röjt under senare år och betas därefter med högt tryck. Ängen är smal men öppen och utan träd/buskar förutom i västra kanten. Blå bården är bred och öppen hela våren.

	2003-07	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Strandskata	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Tofsvipa	5,8	6	4	3	7	4	10	10	12	9
Enkelbeckasin	2,2	1	2	1	-	-	-	3	-	-
Rödbena	1,4	2	2	1	-	2	1	1	1	-
Gulärta	1,8	2	2	2	2	2	1	3	2	-
Ängspiplärka	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Årta 2 par
 Skedand 3 par
 Bläsgås 300 ex. 16.4

Åsby 19 ha. Hävdstatus: god. Igenväxning: låg.

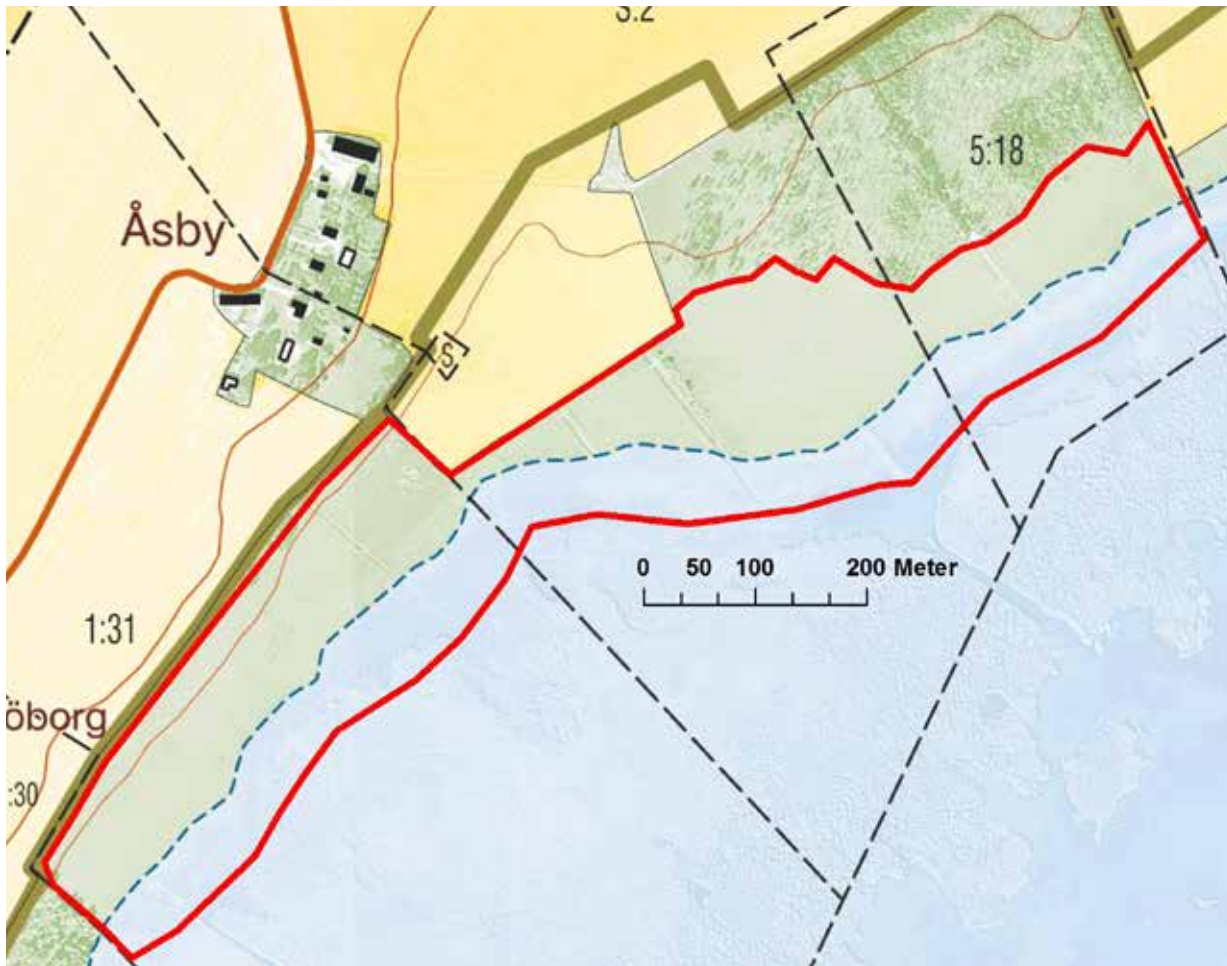
Området har varit välbetat, ja rent av kortsnaggat, under många år. Mellan ängen och vassen finns en välutvecklad blå bärd utan igenväxningssymptom, troligen beroende dels på bra betestryck och dels på det magra underlaget i form av gallstrand.

	2002-06	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Strandskata	0,6	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
Tofsvipa	5	8	6	3	4	5	4	15	7	7	6
Brushane	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enkelbeckasin	2	1	1	2	-	-	-	1	-	1	1
Rödbena	2	1	1	-	1	-	2	1	-	1	1
Ängspiplärka	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulärta	3	3	2	2	1	1	2	1	-	1	1

Övriga observationer:

Skedand 3 par

Årta 1 par

Övriga observationer i Tåkernbygden 2016

Lars Gezelius

Svanar-änder

Två **ägretthägrar** sågs vid Furåsa 30.4-1.5. Under perioden 22.7 - 6.11 gjordes tio observationer av ensamma fåglar. Noterbart att ingen **rödhuvad dykand** noterades detta år. Två sträckande **storlommar** sågs; en vid Lövängsborg 25.3 och en vid Säby 22.5. **Mindre sångsvan** sågs med två-sju ex. vid Sjötuna 22-23.3. 12.3 rastade 700 **sångsvanar**, vilket är en mycket hög siffra för Tåkern. 28 december rastade minst 200 ex. i sjön. Tre **sjöorrar** sträckte förbi Bankängen 26.3.

Rovfåglar

Havsörn sågs alla månader med en topp i mars, maxsiffran låg dock bara kring ett 15-tal ex. **Kungsörn** noterades vid hela sex tillfällen under januari till mars + november. En obs 7 februari gällde tre individer. Minst sju par **fiskgjuse** häckade runt sjön. Tio fynd av **stenfalk** föreligger, varav endast tre fynd i maj. **Tornfalk** sågs vid minst 12 tillfällen under mars - oktober. **Pilgrimsfalk** observerades vid minst 30 tillfällen under året. Tre par häckade på Omberg och fyra, tre resp. tre boungar märktes, rekord för Omberg! 17 observationer av **röd glada** av enstaka fåglar gjordes från maj-sept. Som mest sågs hela fem ex. vid Glänås 27.8. Tre fynd av **ängshök** föreligger; en hona vid Glänås 30.4 och en dito vid Furåsa 1.5 samt en hane vid Ramstad 1.6. En juv. **stäpphök** sågs vid Glänås 15.10. Observationen dock ännu inte granskad av RRK.

Sumphöns-hackspettar

Endast tre observationer av en till sju **rapphöns** gjordes vid Ramstad i okt-nov. och bara en spelande **kornknarr** noterades vid Väversunda 6.6. 15 rapporter om spelande **vaktlar** föreligger från maj-september. **Storspov** har spelat på tre-fyra platser runt sjön. Fyra fynd av **rödspov** föreligger; ett ex. Sjötuna 14.5 resp. 16.8 samt två ex. på samma plats (rasen *islandica*?) 17.9. Ett ex. sträckte förbi Hov 2.10. 18 fynd av **myrspovar** rastande vid Sjötuna gjordes i juli-augusti, som mest sju ex. 1.8. En-två **dubbelbeckasiner** spelade på Charlottenborgsmaden 7 - 12.5, vilket är ungefär samma uppträdande som 2015. **Dvärgbeckasin** noterades med endast ett ex., vilket var 11.6 vid Svålingetornet.

Ett par **mindre strandpipare** sågs vid Tovören 26.5 och ett par höll till vid Sjötuna i maj. Under sommaren rastade som mest fyra ex. 9.7 vid Sjötuna. En **större strandpipare** varnade vid Tovören 26.5. 25 ex. rastade vid Sjötuna 29.5. Under hösten rastade arten frekvent vid Sjötuna, som mest 44 ex. 14.8. Under våren rastade som mest 95 **brushanar** vid Sjötuna 14.5. En **dammsnäppa** rastade vid Sjötuna 18.5. Som mest rastade tio **spovsnäppor** 27.8 och 72 **kärrensäppor** 19.9 vid Sjötuna. **Kustsnäppa** noterades med som mest 12 ex. sträckande vid Renstad kanal 30.7. **Småsnäppa** noterades under maj-sept., som mest 13 ex. Sjötuna 21.8. 12 **mosnäppor** rastade vid Sjötuna 14.5. En **sandlöpare** rastade vid Sjötuna 3-4.9.

6.5. sågs fyra adulta och en 2K **dvärgmå**s vid Glänås. Under juni noterades enstaka varnande **gråtrutar** ute vid måskolonierna, utan att någon säker häckning kunde fastställas. En **silltrut** noterades vid Sjötuna 3.9 respektive Glänås 25.9. Enstaka **skröntärnor** sågs från 5.7 - 4.9. Toppnotering var 41 ex. vid Sjötuna 22.7.

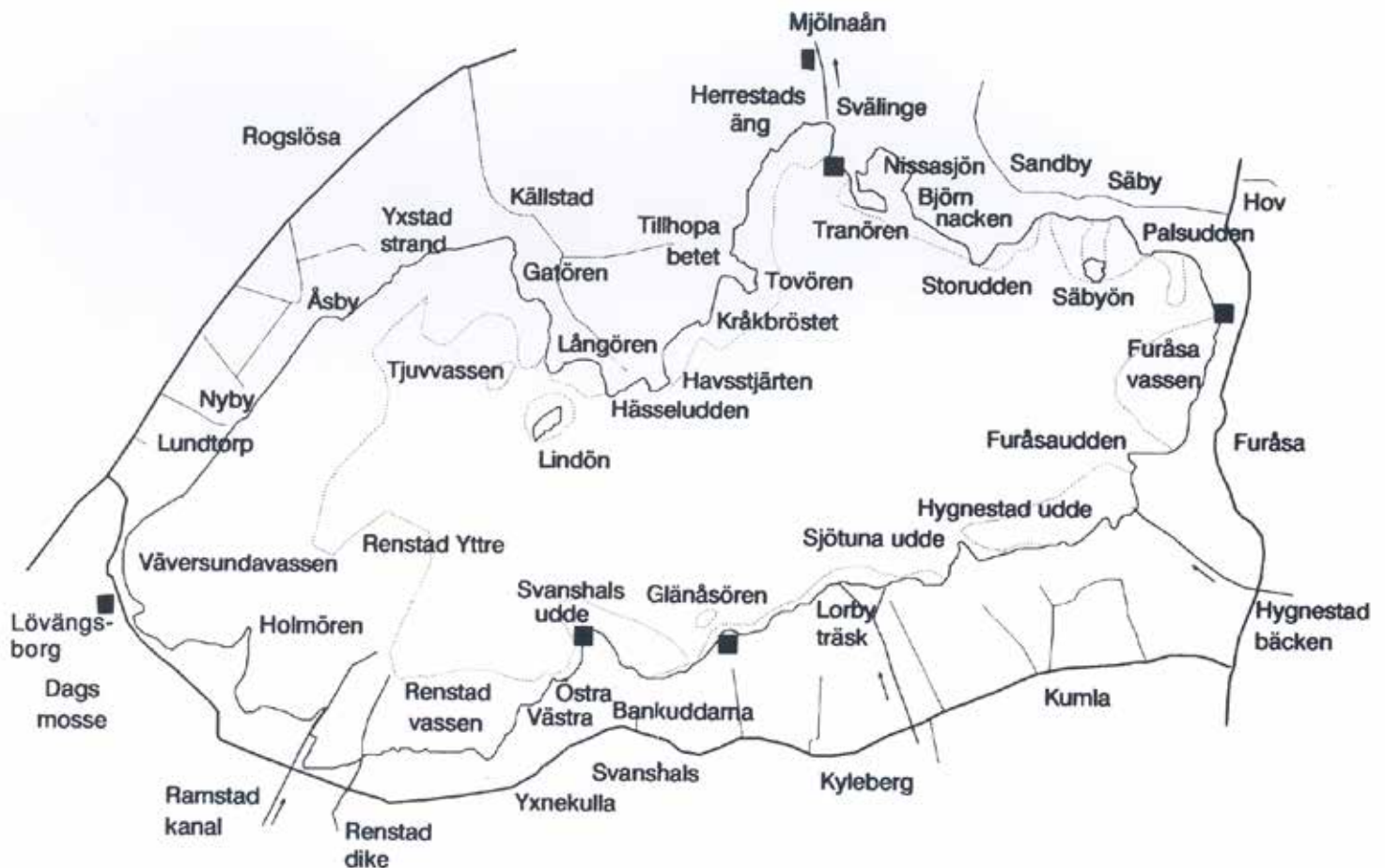
En **jorduggla** sågs vid Lövängsborg 2.4 och 16.5 samt ett ex. vid Ramstadbron 17.5, 30.5 samt 19.11. En **berguv** noterades vid Glänås 28.11. **Mindre hackspett** har noterats vid Renstad kanal, Glänås,

Sjötuna, Svålinge, Sandby och Kälkestad. Noterbart är att ingen **göktyta** noterats. Tre fynd av enstaka **kungsfiskare** föreligger; en vid Svålinge 24.2 och en vid Renstad kanal 23.7 och 11.9.

Tättingar

Tre **rödstrupiga piplärkor** noterades under september. **Forsärila** noterades vid sju tillfällen maj-oktober. En **berglärka** sågs vid Ramstadbron 8-25.1. En **ringtrast** rastade på Svanshals äng 28.4. En **blåhake** observerades 5.9 vid Lövängsborg. **Gräshoppångare** sjöng på tre platser i maj; Bankängen, Ramstadbron och Lövängsborg. I maj-juni fanns sjungande **kärrsångare** på fyra platser vid sjön, Kolsbro, Lövängsborg, Ramstadbron och Gärdslösa. Årets inventering av **trastsångare** slutade på 200 sjungande hanar i maj-juni. Arten noterades från 21.5 -12.6. En **flodsångare** sjöng vid Hov 28.5 och en **busksångare** 6-26.6 vid Charlottenborg. Tåkerns första fynd av **brandkronad kungsfågel** gjordes vid Glänås 23.4. Under häckningstid fanns minst två revirhållande **törnskator**; vid Svålinge och Lövängsborg. En **mindre flugsnappare** noterades vid Väversunda kyrka 30.5. En **bändelkorsnäbb** sträckte över Renstad kanal 28.8. Fyra fynd av **vinterhämppling** föreligger, som mest 36 ex. vid Holmen 1.1. Sjungande **rosenfinkar** avnjöts i Charlottenborg 30.5 samt Lorbybäcken 14.6. 12 fynd av **snösparv** föreligger i januari-mars samt oktober-november med max 14 ex. vid Ramstad 3-30.1 och åtta ex. vid Palsgården 9.1.

Några platsangivelser vid Tåkern:

Meddelanden från Tåkerns Fältstation

- Nr 1 Meddelande nr 1. Tåkerns Fältstation 1965.
Nr 2 Meddelande nr 2. Tåkerns Fältstation 1966.
Nr 3 Meddelande nr 3. Tåkerns Fältstation 1967.
Nr 4 Meddelande nr 4. Tåkerns Fältstation 1968.
Nr 5 Meddelande nr 5. Tåkerns Fältstation 1969.
Nr 6 Meddelande nr 6. Tåkerns Fältstation 1970.
Nr 7 Meddelande nr 7. Tåkerns Fältstation 1971.
Nr 8 Meddelande nr 8. Tåkerns Fältstation 1972.
Nr 9 Meddelande nr 9. Tåkerns Fältstation 1973.
Nr 10 Meddelande nr 10. Tåkerns Fältstation 1974.
Nr 11 Meddelande nr 11. Tåkerns Fältstation 1975.
Nr 12 Meddelande nr 12. Tåkerns Fältstation 1976.
Nr 13 Meddelande nr 13. Tåkerns Fältstation 1977.
Nr 14 Meddelande nr 14. Tåkerns Fältstation 1978.
Nr 15 Meddelande nr 15. Tåkerns Fältstation 1979.
Nr 16 Meddelande nr 16. Tåkerns Fältstation 1980.
Nr 17 Bergengren, G. & Elderud, C. 1975. Tåkerns fältstation - en presentation. Vår Fågelvärld 34:264-267.
Nr 18 Ekstam, U. 1975. Förändringar av fågelfauna och miljö i och vid Tåkern 1850-1974. Vår Fågelvärld 34:268-282.
Nr 19 Persson, T. 1975. Brun kärhöök, *Circus aeruginosus* och rördrom, *Botaurus stellaris*, i Tåkern 1972-1974. Vår Fågelvärld 34:283-289.
Nr 20 Jakobsson, L. 1975. Doppingarna i Tåkern. Vår Fågelvärld 34:290-295.
Nr 21 Björkman, G. 1975. Skäggesen *Panurus biarmicus* i Tåkern. Vår Fågelvärld 34:296-310.
Nr 22 Nilsson, L., Nilsson, P. & Sandberg, H. 1982. Häckfågeltaxering i vass, särskilt av vattenrall *Rallus aquaticus* och rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*. Vår Fågelvärld 41:26-28.
Nr 23 Vingspegeln nr 2:1982.
Nr 24 Björkman, G. & Tyrberg, T. 1982. Skäggesen *Panurus biarmicus* i Sverige 1965-1979. Vår Fågelvärld 41:73-94.
Nr 25 Vingspegeln nr 2:1983.
Nr 26 Vingspegeln nr 2:1984.
Nr 27 Vingspegeln nr 2:1985.
Nr 28 Nilsson, P. 1986. Vasslätter vid Tåkern. Vår Fågelvärld 45:35-36.
Nr 29 Vingspegeln nr 2:1986.
Nr 30 Vingspegeln nr 2:1987.
Nr 31 Vingspegeln nr 2:1988.
Nr 32 Elf, A. 1988. Vårsträcket av svanar, änder och skrakar vid Tåkern. Vingspegeln 7:51-56.
Nr 33 Nilsson, L. 1988. Effekter av vasskörd på den häckande fågelfaunan i Tåkern. Vår Fågelvärld 47:310-319.
Nr 34 Vingspegeln nr 2:1989.
Nr 35 Vingspegeln nr 2:1990.
Nr 36 Fältarbete 1990. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1991.
Nr 37 Vingspegeln nr 2:1991.
Nr 38 Milberg, P. 1991: Kålsenap *Erucastrum gallicum* en försvinnande växt vid Tåkern. Svensk Bot. Tidskr. 85: 105-109.
Nr 39 Milberg, P. 1991. Vasshättan *Mycena belliae* en förbisedd svampart i Sverige. Svensk Bot. Tidskr. 85:171-173.
Nr 40 Fältarbete 1991. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1992.
Nr 41 Gustavsson, N. & Gezelius, L. 1992. Pungmesen i Tåkern - historik och häckningsbiologi. Vingspegeln 11:32-37.

- Nr 42 Vingspegeln nr 2:1992.
- Nr 43 Elf, A. 1992. Andra fyndet av vitvingad tärna i Östergötland. Vingspegeln 11:88-89.
- Nr 44 Gezelius, L. 1992. Skrattmåsen -ekologi och populationsförändringar. Vingspegeln 11:114-121.
- Nr 45 Tyrberg, T. 1992. Det äldsta kända ornitologiska verket om östgötska förhållanden. Vingspegeln 11:141-142.
- Nr 46 Fältarbete 1992. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1993.
- Nr 47 Vingspegeln nr 2:1993.
- Nr 48 Fältarbete 1993. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1994.
- Nr 49 Vingspegeln nr 2:1994.
- Nr 50 Fältarbete 1994. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1995.
- Nr 51 Nilsson, L. & Hagström, B. 1995. Fågelinventering i Sommen 1994. Vingspegeln 14:27-30.
- Nr 52 Vingspegeln nr 2:1995.
- Nr 53 Tranesjö, J. 1995. Caféguide för Tåkernbygden. Vingspegeln 14:103-108.
- Nr 54 Fältarbete 1995. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1996.
- Nr 55 Vingspegeln nr 2:1996.
- Nr 56 Gezelius, L. 1996. Rödspoven åter vid Tåkern. Vingspegeln 15:86-87.
- Nr 57 Gezelius, L. 1996. Första häckningen av vassångare *Locustella luscinioides* i Östergötland. Vingspegeln 15:88-89.
- Nr 58 Gezelius, L. 1996. Något om häckningen hos Tåkerns skrattmåsar. Vingspegeln 15:142-144.
- Nr 59 Fältarbete 1996. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1997.
- Nr 60 Vingspegeln nr 2:1997.
- Nr 61 Fältarbete 1997. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1998.
- Nr 62 Vingspegeln nr 2:1998.
- Nr 63 Fåglar i Tåkern. Fältarbete 1998. Mjölby 1999.
- Nr 64 Vingspegeln nr. 2:1999.
- Nr 65 Fåglar i Tåkern. Fältarbete 1999. Mjölby 2000.
- Nr 66 Vingspegeln nr. 2:2000.
- Nr.67. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2001. Årsrapport 2000 från Tåkerns fältstation. Mjölby.
- Nr 68 Vingspegeln nr. 2:2001.
- Nr.69 Milberg, P., Gezelius, L., Blindow, I., Nilsson, L., & Tyrberg, T. 2002. Submerged vegetation and the variation in the autumn waterfowl community at Lake Tåkern, southern Sweden. *Ornis Fennica* 79:72-81.
- Nr.70. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2002. Årsrapport 2001 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 71. Vingspegeln nr. 2:2002.
- Nr.72. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2003. Årsrapport 2002 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 73. Vingspegeln nr. 2:2003.
- Nr 74. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2004. Årsrapport 2003 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 75. Vingspegeln nr. 2:2004.
- Nr 76. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2005. Årsrapport 2004 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 77. Vingspegeln nr. 3:2005.
- Nr 78. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2006. Årsrapport 2005 från Tåkerns Fältstation. Mjölby
- Nr 79. Vingspegeln nr. 3:2006.
- Nr 80. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2007. Årsrapport 2006 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 81. Vingspegeln nr. 3:2007.
- Nr 82. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2008. Årsrapport 2007 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 83. Vingspegeln nr. 3:2008.
- Nr 84. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2009. Årsrapport 2008 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 85. Vingspegeln nr. 3:2009.

- Nr 86. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2010. Årsrapport 2009 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 87. Vingspegeln nr. 3:2010.
Nr 88. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2011. Årsrapport 2010 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 89. Vingspegeln nr. 3:2011.
Nr 90. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2012. Årsrapport 2011 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 91. Vingspegeln nr. 3:2012.
Nr 92. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2013. Årsrapport 2012 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 93. Bergner, A. & Gezelius, L. 2013. Territory vegetation structure and habitat preferences of the Savi's Warbler *Locustella luscinioides* in lake Tåkern, Sweden. *Ornis Svecica* 23:72-80.
Nr 94. Vingspegeln nr. 3:2013.
Nr 95. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2014. Årsrapport 2013 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 96. Vingspegeln nr. 3:2014.
Nr 97. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2015. Årsrapport 2014 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 98. Vingspegeln nr. 3:2015.
Nr 99. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2016. Årsrapport 2015 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 100. Bergner, A., Elderud, C. & Gezelius, L. 2016. 50 år med Tåkerns Fältstation. 1963-2013. Jubileumsskrift för Tåkerns Fältstation. Kalmar.
Nr 101. Vingspegeln nr. 3:2016.
Nr 102. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2017. Årsrapport 2016 från Tåkerns Fältstation. Linköping.

Finns på naturum
Tåkern. Eller köp di-
rekt på Länsstyrelsen
Östgötagatan 3 Linkö-
ping.
Beställ på mail till
lars.gezelius@lansstyrelsen.se
så skickar vi för 190
kr inkl porto. Betala
då på Plusgiro 26 34
96 - 2 eller med Swish
till 1230180471

